

Skutky apoštolské

¹ První zprávu jsem zajisté sepsal, ó Teofile, o všech věcech, které Ježíš začal dělat i učit ² až do dne, kdy byl vzat vzhůru, když skrze Ducha Svatého dal příkázání apoštolům, které vyvolil. ³ Těm také po svém utrpení mnoha jistými důkazy prokázal, že je živý, když se jim po čtyřicet dní ukazoval a mluvil o Božím království. ⁴ A když [je] shromáždil, přikázal jim, aby neodcházeli z Jeruzaléma, ale aby očekávali Otcovo zaslíbení, “které jste,” [jak řekl,] “slyšeli ode mne; ⁵ neboť Jan zajisté křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem Svatým po těchto nemnoha dnech.” ⁶ Když se tedy spolu sešli, zeptali se ho: “Pane, obnovíš pro Izrael království v tomto čase?” ⁷ [On] jim však řekl: “Není vaše věc znát časy nebo doby, které Otec uložil ve své moci; ⁸ ale přijmete moc Ducha Svatého přicházejícího na vás a budete mi svědky v Jeruzalémě, v celém Judsku i [v] Samaří a až do posledních [končin] země.” ⁹ A když to pověděl, byl před jejich zraky vyzdvižen [vzhůru a] oblak jim ho vzal z očí. ¹⁰ Když se pak [za ním] upřeně dívali, jak odchází do nebe, hle, postavili se k nim dva muži v bílém rouchu, ¹¹ kteří [jim] řekli: “Muži galilejští, co stojíte a hledíte do nebe? Tento Ježíš, který byl od vás vzat vzhůru do nebe, přijde [stejným] způsobem, jak jste ho viděli odcházet do nebe.” ¹² Tehdy se vrátili do Jeruzaléma od hory zvané Olivetská, která je blízko Jeruzaléma - ve vzdálenosti [jedné] sobotní cesty. ¹³ A když vešli, vystoupili do horní místnosti [domu], kde pobývali: Petr, Jakub, Jan a Ondřej, Filip a Tomáš, Bartoloměj a Matouš, Jakub Alfeův a Šimon Zélótes a Juda Jakubův. ¹⁴ Ti všichni

zůstávali jednomyslně v modlitbě a prosbě se ženami, i [s] Marií, Ježíšovou matkou, a s jeho bratry. ¹⁵ V těch dnech pak povstal uprostřed učedníků Petr (počet lidí byl dohromady asi sto dvacet) a řekl: ¹⁶ “Bratři, muselo se naplnit to Písmo, které Davidovými ústy předpověděl Duch Svatý o Jidáš, který se stal vůdcem těch, kdo zajali Ježíše. ¹⁷ Neboť byl započítán mezi nás a obdržel podíl na této službě.” ¹⁸ (Ten tedy získal za odměnu [své] nepravosti pole, ale když spadl střemhlav, roztrhl se v půli a všechny jeho vnitřnosti vyhřezly. ¹⁹ A [to] vešlo ve známost všem obyvatelům Jeruzaléma, takže to pole bylo v jejich vlastním jazyce pojmenováno Akeldama, to jest Pole krve.) ²⁰ “V knize Žalmů je přece napsáno: ‘Jeho příbytek ať zpustne a ať není, kdo by v něm bydlel’ a: ‘Jeho úřad ať zaujme jiný.’” ²¹ Proto musí jeden z těch mužů, kteří s námi chodili po celý čas, kdy Pán Ježíš přebýval mezi námi, ²² počínaje Janovým křtem až do toho dne, kdy byl od nás vzat vzhůru, být s námi svědkem jeho vzkříšení.” ²³ Postavili tedy dva: Josefa zvaného Barsabáš (který měl příjmení Justus) a Matěje. ²⁴ A když se pomodlili, řekli: “Ty, Pane, který znáš všechna srdce, ukaž, kterého jsi vyvolil z těchto dvou, ²⁵ aby obdržel podíl na této službě a apoštolství, od něhož Jidáš odstoupil, aby odešel na své místo.” ²⁶ Dali jim tedy losy a los padl na Matěje. A [tak] byl připočten k jedenácti apoštolům.

2

¹ Když pak přišel den Letnic, byli všichni jednomyslně spolu. ² A náhle nastal zvuk z nebe, jako valícího se prudkého větru, a naplnil celý dům, kde seděli. ³ Tehdy se jim ukázaly jakoby rozdělené jazyky ohně a posadily se na každém z nich. ⁴ A všichni byli naplněni Duchem Svatým a začali mluvit jinými jazyky, jak jim Duch dával

promlouvat. ⁵ V Jeruzalémě tehdy přebývali Židé, zbožní muži z každého národa pod nebem. ⁶ A když nastal ten zvuk, sešlo se množství [lidí] a byli zmateni, protože je každý slyšel, jak mluví [jeho] vlastním jazykem. ⁷ Všichni tedy žasli a v údivu říkali jedni druhým: “Hled'te, copak nejsou ti všichni, kteří [tu] mluví, Galilejci? ⁸ Jak to, [že] tedy každý slyšíme svůj vlastní jazyk, ve kterém jsme se narodili? ⁹ Parthové, Médové, Elamité a obyvatelé Mezopotámie, Judska i Kappadokie, Pontu a Asie, ¹⁰ Frygie i Pamfylie, Egypta i krajů Libye vedle Kyrény a příchozí z Říma, Židé i proselyté, ¹¹ Kréťané i Arabové - slyšíme je mluvit našimi jazyky o velikých Božích věcech!” ¹² A tak všichni žasli a bezradně říkali jeden druhému: “Co má tohle znamenat?” ¹³ Jiní se ale posmívali a říkali: “Jsou opilí novým vínem!” ¹⁴ Petr však [spolu] s jedenácti povstal, pozvedl svůj hlas a promluvil: “Muži z Judska i všichni, kteří přebýváte v Jeruzalémě, toto ať je vám známo a vyslechněte má slova: ¹⁵ Jistěže tito nejsou opilí, jak se domníváte. Vždyť je [teprve] třetí denní hodina! ¹⁶ Ale toto je to, co bylo předpověděno ústy proroka Joele: ¹⁷ ‘A stane se v posledních dnech, praví Bůh, [že] vyleji ze svého Ducha na veškeré tělo a vaši synové i vaše dcery budou prorokovat; vaši mladíci budou vídat vidění a vaši starci budou mívát sny. ¹⁸ V těch dnech zajisté vyleji ze svého Ducha na své služebníky i na své služebnice a budou prorokovat. ¹⁹ A ukážu zázraky nahoře na nebi a znamení dole na zemi, krev a oheň a oblaka dýmu. ²⁰ Slunce se obrátí v temnotu a měsíc v krev, dříve než přijde ten veliký a zjevný Pánův den. ²¹ A stane se, [že] každý, kdo bude vzývat jméno Pána, bude spasen.’” ²² “Izraelité, slyšte tato slova: Ježíše Nazaretského, toho muže, kterého mezi vámi Bůh prokázal divy, zázraky a znameními, které skrze něho Bůh dělal uprostřed vás,

jak sami víte, ²³ toho jste, vydaného z Božího uloženého rozhodnutí a předzvědění, vzali a zabili ukřižováním skrze ruce bezbožníků. ²⁴ Bůh ho [ale] vzkřísil a zprostil bolestí smrti, protože nebylo možné, aby ho držela ve své moci. ²⁵ David přece o něm říká: ‘Viděl jsem Pána vždycky před sebou, neboť je mi po pravici, abych nezakolísal. ²⁶ Proto se mé srdce rozveselilo a můj jazyk zajásal, nadto i mé tělo spočine v naději. ²⁷ Neboť nenecháš mou duši v pekle a svému Svatému nedáš spatřit porušení. ²⁸ Oznámil jsi mi cesty života a svou tvář mě naplníš potěšením.’ ²⁹ Bratři, mohu vám směle říci o patriarchovi Davidovi, že zemřel a byl pochován a jeho hrob je u nás až do dnešního dne. ³⁰ A poněvadž byl prorok a věděl, že se mu Bůh zavázal přísahou, [že] z plodu jeho beder pozdvihne Krista podle těla a posadí [ho] na jeho trůn, ³¹ viděl [to] předem a mluvil o Kristově vzkříšení, že jeho duše ‘nebyla zanechána v pekle’ a jeho tělo ‘nespatřilo porušení’. ³² Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni jsme toho svědky. ³³ Když byl tedy Boží pravicí vyvýšen, přijal od Otce zaslíbení Ducha Svatého a vylil to, co nyní vidíte a slyšíte. ³⁴ David přece nevystoupil do nebe, ale sám říká: ‘Pán řekl mému Pánu: Sed’ po mé pravici, ³⁵ dokud nepoložím tvé nepřátele za podnož tvých nohou.’ ³⁶ Ať tedy ví s jistotou všechn dům Izraele, že Bůh ho učinil Pánem a Kristem - toho Ježíše, kterého jste vy ukřižovali.” ³⁷ A když [to] slyšeli, byli zasaženi v srdci a řekli Petrovi i ostatním apoštolům: “Co máme dělat, bratři?” ³⁸ Petr jim tedy řekl: “Čiňte pokání a ať se každý z vás pokřtí ve jménu Ježíše Krista na odpuštění hříchů a přijmete dar Ducha Svatého. ³⁹ To zaslíbení totiž [platí] vám i vašim dětem i všem, kdo [jsou] daleko, kohokoli povolá Pán, náš Bůh.” ⁴⁰ Dosvědčoval [to] ještě mnoha jinými

slovy a vyzýval [je]: “Zachraňte se z tohoto zvráceného pokolení!” ⁴¹ Ti, kteří ochotně přijali jeho slova, tedy byli pokřtěni. V ten den se připojilo okolo tří tisíc duší ⁴² a zůstávali v apoštolském učení a ve společenství, v lámání chleba a v modlitbách. ⁴³ Na každou duši tedy přišla bázeň a skrze apoštoly se dělo mnoho zázraků a znamení. ⁴⁴ Všichni věřící pak byli pospolu a měli všechno společné. ⁴⁵ Prodávali pozemky a majetky a rozdělovali je všem, jak kdo potřeboval. ⁴⁶ Každý den také zůstávali jednomyslně v chrámu a po domech lámali chléb a přijímali pokrm s radostí a prostotou srdce; ⁴⁷ chválili Boha a měli milost u všeho lidu. A Pán denně přidával církvi ty, kteří byli spaseni.

3

¹ Petr a Jan potom vstupovali v hodinu modlitby (to [jest o] deváté) do chrámu. ² A byl [tam] nesen jeden muž, chromý od lůna své matky, kterého každý den pokládali u chrámové brány zvané Krásná, aby ty, kdo vcházel do chrámu, prosil o almužnu. ³ Ten uviděl Petra a Jana, jak se chystají vejít do chrámu, a prosil [je] o almužnu. ⁴ Petr však na něj s Janem upřel zrak a řekl: “Podívej se na nás.” ⁵ Pozoroval je tedy s očekáváním, že od nich něco přijme. ⁶ Ale Petr řekl: “Stříbro a zlato nemám, ale co mám, to ti dám. Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!” ⁷ Uchopil ho za pravou ruku a zvedl [ho]; a [tehdy] se jeho nohy a klouby ihned zpevnily. ⁸ A když vyskočil, stál a chodil a vešel s nimi do chrámu, [kde] se procházel, poskakoval a chválil Boha. ⁹ Všechnen lid ho tedy viděl, jak chodí a chválí Boha, ¹⁰ a poznali, že je to ten, který kvůli almužně sedával u chrámové Krásné brány, a byli naplněni děsem a úžasem nad tím, co se mu přihodilo. ¹¹ A když se ten uzdravený chromý držel

Skutky apoštolské 3:126 Skutky apoštolské 3:26

Petra a Jana, seběhl se k nim všechen vyděšený lid do sloupoví zvaného Šalomounovo. ¹² Když [to] tedy Petr uviděl, promluvil k lidu: “Proč se tomu divíte, Izraelité? A proč se na nás [tak] upřeně díváte, jako bychom svou vlastní mocí nebo zbožností způsobili, že tento [člověk] chodí? ¹³ Bůh Abrahama, Izáka a Jákoba, Bůh našich otců oslavil svého služebníka Ježíše, kterého jste vy vydali a jehož jste se zřekli před Pilátem, když se rozhodl, [že] ho propustí. ¹⁴ Zřekli jste se toho Svatého a Spravedlivého a vyžádali jste si, aby vám byl vydán vrah. ¹⁵ Zabili jste Původce života, kterého Bůh vzkřísil z mrtvých; a my jsme toho svědky. ¹⁶ Skrze víru v jeho jméno dalo jeho jméno sílu tomuto [muži,] kterého vidíte a znáte. Ano, víra, která [je] skrze něho, mu dala toto plné zdraví před [očima] vás všech. ¹⁷ Ted’ však vím, bratři, že jste [to] udělali z nevědomosti, stejně jako vaši vůdcové. ¹⁸ Bůh však takto naplnil, co předpověděl ústy všech svých proroků: [že] Kristus bude trpět. ¹⁹ Proto číňte pokání a obraťte se, aby vaše hříchy byly smazány a přišly časy osvěžení od Pánovy tváře ²⁰ a aby poslal toho, který vám byl předem kázán, Ježíše Krista, ²¹ kterého musí nebe držet až do časů nápravy všech věcí, o nichž Bůh mluvil od věků ústy všech svých svatých proroků. ²² Mojžíš přece řekl otcům: ‘Pán, váš Bůh, vám vzbudí z vašich bratrů Proroka jako mne; toho budete poslouchat ve všem, cokoli vám řekne. ²³ A stane se, že každá duše, která by toho Proroka neuposlechla, bude vyhlazena z lidu.’ ²⁴ Ano, také všichni proroci, kteří mluvili od Samuele a po něm, předpovídali tyto dny. ²⁵ Vy jste synové proroků a smlouvy, kterou Bůh uzavřel s našimi otci, když řekl Abrahamovi: ‘Ve tvém semeni budou požehnána všechna pokolení země.’ ²⁶ Vám jako prvním vzbudil Bůh svého služebníka Ježíše a poslal ho žehnat vám, aby každého odvrátil od jeho

nepravostí.”

4

¹ A když [ještě] mluvili k lidu, přišli na ně kněží s velitelem chrámové [stráže] a saduceji, ² protože těžce nesli, že učí lid a kážou vzkříšení z mrtvých skrze Ježíše. ³ Chopili se jich tedy a dali [je] až do druhého dne do vězení, protože už byl večer. ⁴ Mnozí z těch, kdo uslyšeli Slovo, však uvěřili. A počet mužů dosáhl asi pěti tisíc. ⁵ Druhého dne se pak stalo, že se v Jeruzalémě sešli židovští hodnostáři, starší a zákoníci, ⁶ nejvyšší kněz Annáš i Kaifáš, Jan, Alexandr a všichni, kdo byli z velekněžského rodu. ⁷ A když je postavili doprostřed, vyptávali se: “Jakou mocí a v jakém jménu jste to udělali?” ⁸ Tehdy jim Petr, naplněn Duchem Svatým, řekl: “Vůdcové lidu a starší Izraele: ⁹ Poněvadž jsme dnes vyslýcháni pro dobrý skutek při nemocném člověku, kterým byl uzdraven, ¹⁰ ať je známo vám všem i všemu lidu Izraele, že ve jménu Ježíše Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, jehož Bůh vzkřísil z mrtvých, skrze toho stojí před vámi tento [člověk] zdravý. ¹¹ To je ten ‘kámen, zavržený vámi staviteli, který se stal hlavním [kamenem] klenby’. ¹² A v nikom jiném není spasení, protože lidem není dáno jiné jméno pod nebem, v němž bychom měli být spaseni.” ¹³ Když tedy viděli Petrovu a Janovu smělost a shledali, že jsou [to] neučení a prostí lidé, divili se a poznali na nich, že byli s Ježíšem. ¹⁴ A když viděli toho člověka, který byl uzdraven, jak stojí s nimi, neměli, co by proti [nim] řekli. ¹⁵ Poručili jim tedy, aby odešli z velerady ven, a radili se spolu. ¹⁶ Říkali: “Co s těmi lidmi uděláme? Všem přebývajícím v Jeruzalémě [je] přece známo, že se skrze ně stal zjevný zázrak, a [my to] nemůžeme popřít. ¹⁷ Aby se [to] ale mezi lidmi více nešířilo, důrazně jim pohrozme,

aby v tom jménu už k žádnému člověku nemluvili.”
¹⁸ Zavolali je tedy a přikázali jim, aby [už] vůbec nemluvili ani neučili v Ježíšově jménu. ¹⁹ Petr a Jan jim však odpověděli: “Posuďte, zda je v Božích očích spravedlivé, abychom vás poslouchali více než Boha. ²⁰ My totiž nemůžeme nemluvit o tom, co jsme viděli a slyšeli.” ²¹ A když nenalézali nic, za co by je potrestali, znovu [jim] pohrozili a kvůli lidu je propustili; všichni totiž oslavovali Boha za to, co se stalo. ²² A tomu člověku, na kterém se stal ten zázrak uzdravení, bylo přes čtyřicet let. ²³ Když tedy byli propuštěni, přišli ke svým a vyprávěli, co jim řekli velekněží a starší. ²⁴ A když [to bratři] uslyšeli, pozvedli jednomyslně hlas k Bohu a řekli: “Hospodine, ty [jsi] Bůh, který stvořil nebe i zemi, moře i všechno, co je v nich, ²⁵ který jsi ústy Davida, svého služebníka, řekl: ‘Proč se rozzuřily národy a lidé vymýšleli marnosti? ²⁶ Králové země povstali a vládci se spolu shromáždili proti Pánu a proti jeho Pomazanému.’ ²⁷ A opravdu se proti tvému svatému služebníku Ježíši, kterého jsi pomazal, sešli Herodes a Pontský Pilát s pohany a lidem Izraele, ²⁸ aby udělali to, co tvá ruka a tvá vůle předurčila, aby se stalo. ²⁹ Nyní, Pane, pohleď na jejich výhrůžky a dej svým služebníkům mluvit tvé slovo se vsí smělostí, ³⁰ když budeš vztahovat svou ruku k uzdravování a k činění znamení a zázraků skrze jméno svého svatého služebníka Ježíše.” ³¹ A když se modlili, zatřásl se to místo, na kterém byli shromážděni, a všichni byli naplněni Duchem Svatým a mluvili Boží slovo se smělostí. ³² To množství věřících pak mělo [jedno] srdce a jednu duši. Nikdo ani nenazýval nic z toho, co měl, svým vlastním, ale měli všechny věci společné. ³³ Apoštolové vydávali velikou mocí svědectví o vzkříšení Pána Ježíše a veliká milost byla na nich všech. ³⁴ Nikdo mezi nimi neměl nouzi, protože

všichni, kdo vlastnili pole nebo domy, [je] prodávali a peníze, za které je prodali, přinášeli ³⁵ a pokládali k nohám apoštolů. [To] pak bylo rozdělováno každému podle toho, jak kdo potřeboval. ³⁶ A Jozes, který měl od apoštolů jméno Barnabáš (což v překladu znamená Syn potěšení), levíta rodem z Kypru, ³⁷ prodal své pole, přinesl peníze a položil je k nohám apoštolů.

5

¹ Jeden muž jménem Ananiáš však se svou manželkou Zafírou prodal pozemek ² a s vědomím své manželky z těch peněz lstivě ubral. Potom přinesl určitou část a položil [ji] k nohám apoštolů. ³ Petr však řekl: “Ananiáši, proč Satan naplnil tvé srdce, abys lhal Duchu Svatému a lstivě ubral z peněz za to pole? ⁴ Copak nebylo tvé, když zůstávalo [neprodané]? A když bylo prodáno, bylo ve tvé moci. Proč ses tedy ve svém srdci rozhodl k takovému činu? Nezalhal jsi lidem, ale Bohu!” ⁵ Když pak Ananiáš uslyšel ta slova, padl a vypustil duši. A na všechny, kteří to slyšeli, přišla veliká bázeň. ⁶ Mládenci tedy vstali, zabalili ho, vynesli ven a pochovali. ⁷ A stalo se, že po uplynutí asi tří hodin přišla i jeho žena, která nevěděla, co se stalo. ⁸ Petr jí tedy řekl: “Pověz mi, zda jste to pole prodali za tolik?” A ona řekla: “Ano, za tolik.” ⁹ Petr jí však řekl: “Proč jste se smluvili, abyste pokoušeli Pánova Ducha? Hle, nohy těch, kteří pochovali tvého muže, [jsou] přede dveřmi, a vynesou [i] tebe!” ¹⁰ A ihned padla k jeho nohám a vypustila duši. A když mladíci vešli, našli ji mrtvou. Vynesli [ji] tedy a pochovali vedle jejího muže. ¹¹ Na celou církev i na všechny, kdo to slyšeli, pak přišla veliká bázeň. ¹² Skrze ruce apoštolů se tedy dělo mezi lidem mnoho znamení a zázraků a všichni bývali jednomyslně [spolu] v Šalomounově sloupoví. ¹³ Nikdo jiný se k nim však

neodvažoval připojit, ale lid si jich velice vážil. ¹⁴ K Pánu se pak přidávalo [stále] více věřících, množství mužů i žen, ¹⁵ takže i na ulice vynášeli nemocné a pokládali [je] na lůžka a nosítka, aby když [tudy] půjde Petr, alespoň jeho stín padl na některého z nich. ¹⁶ Do Jeruzaléma se také scházelo množství [lidí] z okolních měst, kteří přinášeli nemocné a trápené nečistými duchy a ti všichni byli uzdravováni. ¹⁷ Tehdy povstal nejvyšší kněz a všichni, kdo byli s ním (což je ta sekta saduceů), naplnění závistí, ¹⁸ a chopili se apoštolů a vsadili je do veřejné věznice. ¹⁹ Ale Pánův anděl v noci otevřel dveře vězení, vyvedl je [ven] a řekl: ²⁰ “Jděte, postavte se v chrámu a mluvte lidu všechna slova tohoto života.” ²¹ Když [to] tedy uslyšeli, vešli za úsvitu do chrámu a učili. Když pak přišel nejvyšší kněz i ti, kdo byli s ním, svolali veleradu (to jest celé staršovstvo synů Izraele) a poslali do vězení, aby je přivedli. ²² Když ale služebníci přišli, nenašli je ve vězení. Vrátili se [tedy] a oznámili: ²³ “Vězení jsme sice našli bezpečně zavřené, také strážné stojící venku přede dveřmi, ale když jsme otevřeli, nikoho jsme uvnitř nenašli.” ²⁴ A když ta slova nejvyšší kněz s velitelem chrámové [stráže] a velekněžími uslyšel, byli bezradní nad tím, co se to mohlo stát. ²⁵ Tehdy někdo přišel a oznámil jim: “Hle, muži, které jste vsadili do vězení, stojí v chrámu a učí lid!” ²⁶ Tehdy velitel se služebníky odešel a přivedl je bez násilí; báli se totiž, aby je lid neukamenoval. ²⁷ A když je přivedli a postavili ve veleradě, zeptal se jich nejvyšší kněz: ²⁸ “Copak jsme vám přísně nepřikázali, abyste v tom jménu neučili? A hle, naplnili jste Jeruzalém svým učením a chcete krev toho člověka uvést na nás!” ²⁹ Petr a apoštolové však odpověděli: “Je třeba více poslouchat Boha než lidi. ³⁰ Bůh vašich otců vzkřísil Ježíše, kterého jste vy pověsili na dřevo a zabili. ³¹ Jeho Bůh

vyvýšil svou pravici jako Vůdce a Spasitele, aby dal Izraeli pokání a odpuštění hříchů. ³² A my jsme svědky těchto věcí, a také Duch Svatý, kterého dal Bůh těm, kdo ho poslouchají.” ³³ Když [to] tedy uslyšeli, rozzuřili se a začali se radit, [jak] by je zabili. ³⁴ Tehdy vstal ve veleradě jeden farizeus jménem Gamaliel, učitel Zákona ctěný vším lidem, a poručil, aby byli apoštolové na chvíli vyvedeni ven. ³⁵ Potom jim řekl: “Izraelité, dejte si pozor [na to], co chcete udělat s těmito lidmi. ³⁶ Vždyť před těmito dny povstal Teudas; říkal o sobě, [že] je někým, a připojilo se k němu množství okolo čtyř set mužů. Ten byl zabit a všichni, kdo ho poslouchali, byli rozptýleni a obráceni vniveč. ³⁷ Po něm povstal za dnů soupisu Juda Galilejský a strhl za sebou mnoho lidí. [Ale] i ten zahynul a všichni, kdo ho poslouchali, byli rozptýleni. ³⁸ Proto vám nyní říkám: Odstupte od těchto lidí a nechte je. Jestliže je totiž tento úmysl nebo toto dílo z lidí, rozpadne se. ³⁹ Je-li však z Boha, nebudete to moci zrušit. Abyste snad nakonec nebyli shledáni [jako] Boží nepřátelé!” ⁴⁰ A tak ho poslechli. Zavolali apoštoly, zmrskali [je], přikázali [jim], aby nemluvili v Ježíšově jménu a propustili je. ⁴¹ Oni tedy šli z té velerady s radostí, že byli hodni trpět potupu pro jeho jméno. ⁴² A nepřestávali každého dne v chrámu i po domech učit a kázat Ježíše Krista.

6

¹ V těch dnech, když se rozmnožoval [počet] učedníků, pak nastalo reptání helénistů proti Hebrejům, že jejich vdovy jsou při každodenní službě zanedbávány. ² Dvanáct [apoštolů] tedy svolalo shromáždění učedníků a řeklo: “Nesluší se, abychom my opustili Boží slovo a sloužili u stolů. ³ Proto ze sebe, bratři, vyberte sedm mužů [dobré] pověsti, plných Ducha Svatého a moudrosti, kterým

svěříme tu práci. ⁴ My se však budeme pilně věnovat modlitbě a službě slova.” ⁵ Ta řeč se tedy zalíbila celému shromáždění a vybrali Štěpána, muže plného víry a Ducha Svatého, a Filipa, Prochora, Nikanora, Timona, Parména a Mikuláše, proselytu z Antiochie. ⁶ Ty postavili před apoštoly, kteří na ně po modlitbě vložili ruce. ⁷ A Boží slovo rostlo a počet učedníků v Jeruzalémě se mocně rozrůstal. Také veliké množství kněží poslouchalo víru. ⁸ Štěpán, plný víry a moci, pak dělal mezi lidem veliké divy a zázraky. ⁹ Tehdy povstali někteří z takzvané Synagogy Libertinů (Kyrénských, Alexandrijských a těch z Kilikie a Asie) a hádali se se Štěpánem. ¹⁰ Nemohli ale obstát proti moudrosti a Duchu, ve kterém mluvil. ¹¹ Podstrčili tedy muže, kteří řekli: “Slyšeli jsme ho mluvit rouhavé řeči proti Mojžíši a [proti] Bohu!” ¹² A [tak] rozbouřili lid i starší a zákoníky a přišli, chopili se ho a odvedli [ho] do velerady. ¹³ [Tam] postavili falešné svědky, kteří řekli: “Tento člověk nepřestává mluvit rouhavé řeči proti tomuto místu a Zákonu. ¹⁴ Slyšeli jsme ho totiž, jak říká, že ten Ježíš Nazaretský zničí toto místo a změní způsoby, které nám vydal Mojžíš!” ¹⁵ A když se na něj všichni, kdo seděli ve veleradě, upřeně podívali, viděli jeho tvář jako tvář anděla.

7

¹ Tehdy nejvyšší kněz řekl: “Je to tak?” ² A on řekl: “Bratři a otcové, slyšte: Bůh slávy se ukázal našemu otci Abrahamovi, když byl v Mezopotámii, předtím než se usadil v Cháranu, ³ a řekl mu: ‘Vyjdi ze své země a ze svého příbuzenstva a pojď do země, kterou ti ukážu.’ ⁴ Tehdy vyšel ze země Chaldeců a usadil se v Cháranu. A když jeho otec zemřel, přestěhoval ho [Bůh] odtud do této země, ve které teď bydlíte. ⁵ A nedal mu v ní dědictví ani [jako]

šlápotu nohy, ale slíbil ji dát do vlastnictví jemu i jeho semeni po něm, když [ještě] neměl syna. ⁶ Bůh tedy mluvil takto: ‘Tvoji potomci budou žít jako přistěhovalci v cizí zemi. Budou podrobeni do otroctví a bude se [s nimi] zle nakládat po čtyři sta let. ⁷ Ale ten národ, kterému budou otročit, budu já soudit,’ řekl Bůh, ‘a potom vyjdou a budou mi sloužit na tomto místě.’ ⁸ A vydal jim smlouvu obřízky. [Abraham] tedy zplodil Izáka a osmého dne ho obřezal, Izák potom Jákoba a Jákob dvanáct patriarchů.” ⁹ “Patriarchové pak žárlili na Josefa a prodali [ho] do Egypta, ale Bůh byl s ním. ¹⁰ Vysvobodil ho ze všech jeho soužení a dal mu milost a moudrost před faraonem, egyptským králem, a [ten] ho ustanovil správcem nad Egyptem i nad celým svým domem. ¹¹ Potom přišel na celou egyptskou i kananejskou zem hlad a veliké soužení a naši otcové nenalezali potravu. ¹² Když pak Jákob uslyšel, že v Egyptě je obilí, poslal [tam] naše otce poprvé; ¹³ a podruhé se Josef dal svým bratrům poznat a [tak] byl farao seznámen s Josefovým rodem. ¹⁴ Josef tedy poslal a zavolal [k sobě] svého otce Jákoba i celé své příbuzenstvo v [počtu] sedmdesáti pěti duší. ¹⁵ [Tak] tedy Jákob sestoupil do Egypta a zemřel on i naši otcové. ¹⁶ Potom byli přeneseni do Sichemu a pochováni v hrobě, který Abraham koupil za cenu stříbra od Emorových synů v Sichemu.” ¹⁷ “Jak se však přibližoval čas zaslíbení, o kterém Bůh přísahal Abrahamovi, lid v Egyptě rostl a množil se, ¹⁸ než povstal jiný král, který neznal Josefa. ¹⁹ Ten nakládal s naším rodem lstivě a trápil naše otce, takže [museli] odkládat své novorozence, aby nezůstávali naživu. ²⁰ V tom čase se narodil Mojžíš a byl velice krásný. Ten byl chován tři měsíce v domě svého otce, ²¹ a když byl odložen, vzala si ho faraonova dcera a vychovala si ho jako syna. ²² Mojžíš pak byl vyučen vší moudrosti

Egyptanů a byl mocný ve slovech i skutcích. ²³ A když mu bylo čtyřicet let, přišlo mu na srdce, aby navštívil své bratry, syny Izraele. ²⁴ A když uviděl jednoho, jak trpí bezpráví, zastal se ho, pomstil toho trápeného a Egyptana zabil. ²⁵ Domníval se totiž, že jeho bratři porozumí, že jim Bůh skrze jeho ruku dává vysvobození, ale oni nerozuměli. ²⁶ Ukázal se jim tedy [i] druhého dne, když měli potyčku a snažil se je usmířit slovy: ‘Muži, jste bratři! Proč ubližujete jeden druhému?’ ²⁷ Ten, který ubližoval bližnímu, ho však odstrčil se slovy: ‘Kdo tě nad námi ustanovil vůdcem a soudcem?’ ²⁸ Chceš mě snad zabít, jako jsi včera zabil toho Egyptana?’ ²⁹ Mojžíš tedy kvůli tomu slovu utekl a bydlel jako přistěhovalec v midjánské zemi, kde zplodil dva syny. ³⁰ Když se pak naplnilo čtyřicet let, ukázal se mu na poušti u hory Sinaj Pánův anděl v plameni hořícího keře. ³¹ Když to Mojžíš uviděl, podivil se tomu vidění. A když přistupoval, aby se lépe podíval, zazněl k němu Pánův hlas: ³² ‘Já [jsem] Bůh tvých otců, Bůh Abrahamův, Bůh Izákův a Bůh Jákobův.’ Mojžíš se tedy roztrásl a neodvažoval se podívat. ³³ Tehdy mu Pán řekl: ‘Zuj obuv ze svých nohou, protože místo na němž stojíš, je svatá půda. ³⁴ Viděl jsem zřetelně trápení svého lidu, který [je] v Egyptě; uslyšel jsem jejich sténání a sestoupil jsem, abych je vysvobodil. Proto nyní pojď, pošlu tě do Egypta.’ ³⁵ Toho Mojžíše, kterého zavrhli se slovy: ‘Kdo tě ustanovil vůdcem a soudcem?’, toho Bůh prostřednictvím anděla poslal jako vůdce a vysvoboditele, když se mu ukázal v keři. ³⁶ Ten je vyvedl a dělal divy a zázraky v egyptské zemi, na Rudém moři i na poušti po čtyřicet let.” ³⁷ “To je ten Mojžíš, který řekl synům Izraele: ‘Pán, váš Bůh, vám vzbudí z vašich bratrů Proroka jako mne; toho budete poslouchat.’ ³⁸ To je ten, který ve shromáždění na poušti stál mezi andělem, jenž k němu

mluvil na hoře Sinaj, a našimi otcí. Ten přijal živá slova, aby [je] dal nám. ³⁹ Toho naši otcové nechtěli poslouchat, ale odmítli [ho.] Ve svých srdcích se obrátili do Egypta ⁴⁰ a řekli Áronovi: 'Udělej nám bohy, kteří půjdou před námi, protože nevíme, co se stalo s tím Mojžíšem, který nás vyvedl z egyptské země.' ⁴¹ V těch dnech pak udělali tele a přinesli té modle oběť a veselili se z díla svých rukou. ⁴² Bůh se tedy odvrátil a vydal je, aby sloužili nebeskému zástupu, jak je napsáno v knize Proroků: 'Obětovali jste snad mně [své] oběti a dary čtyřicet let na poušti, dome Izraelský? ⁴³ Vztyčili jste stánek Molocha a hvězdu svého boha Remfana, obrazy, které jste si udělali, abyste se jim klaněli! Proto vás přestěhuji za Babylón.' " ⁴⁴ "Naši otcové měli na poušti stánek svědectví, jak nařídil Ten, který řekl Mojžíšovi, aby ho udělal podle vzoru, který viděl. ⁴⁵ Ten také naši otcové převzali a vnesli s Jozuem do panství pohanů, které Bůh vyhnal před tvářící našich otců. [Tak to bylo] až do dnů Davida, ⁴⁶ který v Božích očích našel milost a prosil, aby [mohl] najít stánek Bohu Jákobovu. ⁴⁷ Ale dům mu postavil [až] Šalomoun. ⁴⁸ Nejvyšší však nebydlí v chrámech udělaných rukama, jak říká prorok: ⁴⁹ 'Nebe je mi trůnem a země podnoží mých nohou. Jaký dům mi postavíte, praví Pán, a jaké bude místo mého spočinutí? ⁵⁰ Neučinila snad má ruka toto všechno?' " ⁵¹ "Tvrdošijní a neobřezaného srdce i uší, vy stále [jen] vzdorujete Duchu Svatému - jak vaši otcové, [tak] i vy! ⁵² Kterého z proroků vaši otcové nepronásledovali? A zabili ty, kteří předpověděli příchod Spravedlivého, jehož jste se vy teď stali zrádci a vrahy. ⁵³ Vy jste přijali Zákon skrze působení andělů a nezachovali jste [ho]!" ⁵⁴ A když to slyšeli, zuřili ve svých srdcích a skřípali na něj zuby. ⁵⁵ [On] však, plný Ducha Svatého, upřel zrak do nebe,

spatřil Boží slávu a Ježíše, stojícího po Boží pravici, ⁵⁶ a řekl: “Hle, vidím otevřená nebesa a Syna člověka stojícího po Boží pravici!” ⁵⁷ Tehdy hlasitě vykřikli, zacpali si uši a jednomyslně se na něj vrhli. ⁵⁸ Potom ho vyhnali ven z města a kamenovali [ho.] Svědkové tehdy odložili své pláště u nohou mladíka jménem Saul ⁵⁹ a kamenovali Štěpána, který vzýval [Boha] a říkal: “Pane Ježíši, přijmi mého ducha.” ⁶⁰ Potom klesl na kolena a hlasitě zvolal: “Pane, nepočítej jim tento hřích!” A když to řekl, zesnul.

8

¹ A Saul jeho zabití schvaloval. V té době přišlo na církev v Jeruzalémě veliké pronásledování a všichni kromě apoštolů se rozprchli po judských a samařských krajích. ² A zbožní muži pochovali Štěpána a velice nad ním naříkali. ³ Saul však pustošil církev. Vcházel do domů, odvlékal muže i ženy a dával [je] do vězení. ⁴ Ti, kteří se rozprchli, tedy šli a kázali Slovo. ⁵ Filip pak vešel do města Samaří a kázal tam Krista. ⁶ A zástupy jednomyslně poslouchaly to, co Filip říkal, protože slyšely a viděly zázraky, které dělal. ⁷ Nečistí duchové totiž vycházeli s velikým křikem ze mnohých, kteří je měli, a mnozí ochrnutí a chromí byli uzdraveni. ⁸ A v tom městě nastala veliká radost. ⁹ Jeden muž jménem Šimon však v tom městě předtím provozoval magii a ohromoval samařský lid, neboť říkal, [že] je někým velikým. ¹⁰ Všichni, od nejmenšího až po největšího, ho poslouchali a říkali: “Tento je [jistě] ta veliká Boží moc!” ¹¹ Poslouchali ho však proto, že je dlouhou dobu ohromoval svou magií. ¹² Když pak uvěřili Filipovi kázajícímu o Božím království a o jménu Ježíše Krista, dávali se muži i ženy pokřtít. ¹³ Tehdy uvěřil i sám Šimon, a když byl pokřtěn, držel se Filipa. A když viděl, jak se dějí veliká znamení a zázraky, žasl.

¹⁴ Když pak apoštolové v Jeruzalémě uslyšeli, že Samaří přijalo Boží slovo, poslali k nim Petra a Jana. ¹⁵ Ti přišli a modlili se za ně, aby přijali Ducha Svatého. ¹⁶ (Na nikoho z nich totiž ještě nesestoupil, ale byli pouze pokřtěni ve jméno Pána Ježíše.) ¹⁷ Tehdy na ně vkládali ruce a [oni] přijímali Ducha Svatého. ¹⁸ A když Šimon spatřil, že se Duch Svatý dává skrze vkládání rukou apoštolů, přinesl jim peníze ¹⁹ se slovy: “Dejte i mě tu moc, aby každý, na koho vložím ruce, přijal Ducha Svatého!” ²⁰ Petr mu však řekl: “Tvé peníze ať jdou s tebou do záhuby, protože ses domníval, že Boží dar lze získat za peníze! ²¹ Nemáš podíl ani účast na této věci, protože tvé srdce není před Bohem upřímné. ²² Proto čiň pokání z této své špatnosti a pros Boha - snad ti ten úmysl tvého srdce bude odpuštěn. ²³ Vidím tě totiž ve žluči hořkosti a v poutu nepravosti.” ²⁴ Šimon tedy odpověděl: “Vy se za mě modlete k Pánu, aby na mě nepřišlo nic [z toho], co jste říkali!” ²⁵ Když tedy vydali svědectví a domluvili Pánovo slovo, vraceli se do Jeruzaléma a v mnoha samařských vesnicích kázali evangelium. ²⁶ Potom mluvil Pánův anděl k Filipovi: “Vstaň a jdi k jihu na cestu, která vede z Jeruzaléma dolů do Gázy. Je to pustina.” ²⁷ Vstal tedy a šel. A hle, muž z Etiopie, mocný komorník Kandaké, etiopské královny, který spravoval všechny její poklady a který se přijel do Jeruzaléma poklonit [Bohu], ²⁸ se [právě] vracel. Seděl na svém voze a četl proroka Izaiáše. ²⁹ Duch tedy řekl Filipovi: “Jdi blíž a připoj se k tomu vozu.” ³⁰ A když Filip přiběhl, uslyšel ho, jak čte proroka Izaiáše, a řekl: “Rozumíš snad tomu, co čteš?” ³¹ A on řekl: “Jak bych mohl? Jedině, kdyby mě někdo vedl.” A prosil Filipa, aby nastoupil a posadil se k němu. ³² A to místo v Písmu, které četl, bylo: “Byl veden jako ovce na porážku a jako [je]

beránek němý před tím, kdo ho stříhá, tak neotevřel svá ústa. ³³ Ve svém ponížení byl zbaven soudu a kdo vylíčí jeho rod? Vždyť jeho život je vzat ze země.” ³⁴ Komorník tedy řekl Filipovi: “Prosím tě, o kom to prorok mluví? O sobě nebo o někom jiném?” ³⁵ Filip tedy otevřel ústa a počínaje tímto [místem] Písma mu začal kázat Ježíše. ³⁶ A jak jeli, přijeli cestou k jakési vodě a ten komorník řekl: “Pohleď, voda. Co mi brání, abych byl pokřtěn?” ³⁷ Filip tedy řekl: “Jestliže věříš z celého srdce, je to možné.” A [on] odpověděl: “Věřím, že Ježíš Kristus je Boží Syn!” ³⁸ Poručil, aby vůz zastavil, a oba sestoupili do té vody, Filip i komorník, a pokřtil ho. ³⁹ Když pak vystoupili z vody, Pánův Duch uchvátil Filipa a komorník ho už nespatrił; jel tedy svou cestou a radoval se. ⁴⁰ Filip pak byl nalezen v Azotu. Procházel všechna města a kázal [jim] evangelium, až přišel do Cesareje.

9

¹ Saul však ještě [stále] dychtil po výhrůžkách a po vraždění Pánových učedníků. Přišel k nejvyššímu knězi ² a vyžádal si od něho dopisy pro synagogy v Damašku, aby když [tam] najde nějaké muže nebo ženy té cesty, mohl je přivést svázané do Jeruzaléma. ³ Když pak byl na cestě a přibližoval se k Damašku, stalo se, že ho náhle obklopilo světlo z nebe. ⁴ A když padl na zem, uslyšel hlas, jak mu říká: “Saul, Saul, proč mě pronásleduješ?” ⁵ Řekl tedy: “Kdo jsi, Pane?” A Pán řekl: “Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. Je pro tebe těžké vzpírat se proti bodcům.” ⁶ Řekl tedy s rozechvěním a bázní: “Pane, co chceš, abych dělal?” A Pán mu [odpověděl]: “Vstaň, vejdi do města a [tam] ti bude řečeno, co máš dělat.” ⁷ A ti muži, kteří šli s ním, stáli oněmělí, protože slyšeli ten hlas, ale nikoho neviděli. ⁸ Saul pak vstal ze země a když

otevřel oči, nic neviděl. Vzali ho tedy za ruce a dovedli do Damašku. ⁹ A [tam] byl tři dny bez zraku a nejedl ani nepil. ¹⁰ V Damašku pak byl jeden učedník, jménem Ananiáš, a Pán mu ve vidění řekl: “Ananiáš!” A on řekl: “Zde jsem, Pane.” ¹¹ Pán mu řekl: “Vstaň, jdi do ulice, které se říká Příimá, a vyhledej v Judově domě Saula zvaného Tarský. Neboť hle, modlí se ¹² a ve vidění viděl muže jménem Ananiáš, jak jde k [němu] a vkládá na něj ruku, aby prohlédl.” ¹³ Ananiáš však odpověděl: “Pane, slyšel jsem o tom muži od mnoha [lidí], kolik zlého napáchal tvým svatým v Jeruzalémě! ¹⁴ A zde má od velekněží zmocnění, aby svázal všechny, kdo vzývají tvé jméno.” ¹⁵ Ale Pán mu řekl: “Jdi, protože on je má vyvolená nádoba, aby přinášel mé jméno pohanům, králům i synům Izraele. ¹⁶ Ukážu mu totiž, kolik musí vytrpět pro mé jméno.” ¹⁷ Ananiáš tedy odešel, a když vešel do toho domu, vložil na něj ruce a řekl: “Saule, bratře, Pán Ježíš, který se ti ukázal na cestě, po níž jsi šel, mě poslal, abys prohlédl a byl naplněn Duchem Svatým.” ¹⁸ A hned jako by mu z očí spadly šupiny a náhle prohlédl. Potom vstal a byl pokřtěn, ¹⁹ a když přijal pokrm, posilnil se. Saul pak zůstal s učedníky, kteří byli v Damašku, několik dní. ²⁰ A hned v synagogách kázal, že [Ježíš] Kristus je Boží Syn. ²¹ Všichni, kteří [ho] slyšeli, tedy žasli a říkali: “Copak toto není ten, který v Jeruzalémě vyhlazoval ty, kdo vzývali toto jméno a sem přišel proto, aby je odvedl svázané k velekněžím?” ²² Saul však [stále] více rostl v síle a pobuřoval Židy, kteří bydleli v Damašku, když dokazoval, že tento [Ježíš] je Kristus. ²³ A když uběhlo mnoho dní, rozhodli se Židé společně, že ho zabijí. ²⁴ Saul se však o jejich úkladech dozvěděl. Ve dne i v noci hlídali brány, aby ho mohli zabít, ²⁵ ale učedníci ho v noci vzali a spustili [ho] v koši přes hradbu. ²⁶ Když

tedy Saul přišel do Jeruzaléma, pokoušel se připojit k učedníkům, ale všichni se ho báli, protože nevěřili, že je učedník. ²⁷ Barnabáš se ho však ujal. Přivedl ho k apoštolům a vyprávěl jim, jak [Saul] uviděl na cestě Pána, a že s ním mluvil, a jak v Damašku směle mluvil v Ježíšově jménu. ²⁸ A tak s nimi pobýval v Jeruzalémě ²⁹ a směle mluvil ve jménu Pána Ježíše. Rozmlouval a hádal se s helénisty, a tak se ho pokoušeli zabít. ³⁰ Bratři se [to] však dozvěděli, odvedli ho do Cesareje a poslali ho do Tarsu. ³¹ A tak církev po celém Judsku, Galileji i Samaří měly klid a budovaly se; chodily v Pánově bázni a rozmnožovaly se potěšením Ducha Svatého. ³² A když Petr procházel všechny [církev], stalo se, že přišel také ke svatým, kteří bydleli v Lyddě. ³³ Tam našel jednoho člověka, jménem Eneáš, který byl ochrnutý a ležel na lůžku [už] osm let. ³⁴ Petr mu tedy řekl: “Eneáši, Ježíš Kristus tě uzdravuje. Vstaň a ustel si!” A tak hned vstal ³⁵ a viděli ho všichni, kdo bydleli v Lyddě a Sáronu, a obrátili se k Pánu. ³⁶ V Joppe pak byla jedna učednice, jménem Tabita (což se v překladu řekne Dorkas), která byla plná dobrých skutků a dávání almužen. ³⁷ A v těch dnech se stalo, že onemocněla a zemřela. Omyli ji [tedy] a položili do horní místnosti. ³⁸ A protože Lydda je blízko Joppe, učedníci uslyšeli, že je tam Petr, a poslali k němu dva muže s prosbou, aby k nim neváhal přijít. ³⁹ Petr tedy vstal a šel s nimi. A když přišel, zavedli [ho] do horní místnosti a [tam] ho s plácem obstoupily všechny vdovy a ukazovaly košile a pláště, které [jim] Dorkas dělala, dokud byla s nimi. ⁴⁰ Petr však poslal všechny ven, poklekl a modlil se. Potom se obrátil k tomu tělu a řekl: “Tabito, vstaň!” A ona otevřela oči, a když uviděla Petra, posadila se. ⁴¹ Podal jí tedy ruku a zvedl ji. Potom zavolal svaté a vdovy a ukázal [jim] ji živou. ⁴² A [to] se rozneslo po celém Joppe a mnozí uvěřili

v Pána. ⁴³ Stalo se tedy, že [Petr] zůstal v Joppe po mnoho dní u nějakého Šimona koželuha.

10

¹ V Cesareji pak byl jeden muž jménem Kornélius, setník praporu zvaného Italský. ² [Byl] zbožný a bohabojný s celým svým domem, dával mnoho almužen lidu a stále se modlil k Bohu. ³ [Ten] asi okolo deváté denní hodiny uviděl zřetelně ve vidění Božího anděla, jak k němu přišel a řekl mu: “Kornéliu!” ⁴ A když na něj upřeně pohlédl, ulekl se a řekl: “Co je, Pane?” A [on] mu řekl: “Tvé modlitby a almužny vystoupily, aby byly připomenuty před Bohem. ⁵ Proto nyní pošli muže do Joppe a nech zavolat Šimona, který má příjmení Petr. ⁶ Ten je hostem u jistého Šimona koželuha, který má dům u moře. On ti poví, co máš dělat.” ⁷ Když pak ten anděl, který k němu mluvil, odešel, zavolal Kornélius dva své služebníky a [jednoho] zbožného vojáka z těch, kteří byli vždycky s ním, ⁸ a když jim všechno vyložil, poslal je do Joppe. ⁹ A druhého dne, když byli na cestě a blížili se k městu, vystoupil Petr okolo šesté hodiny na střechu, aby se modlil. ¹⁰ Tehdy dostal hlad a chtěl pojíst. Ale zatímco [mu] připravovali [jídlo], upadl do vytržení. ¹¹ A spatřil otevřené nebe a jakousi nádobu, jak sestupuje k němu jako velká plachta uvázaná za čtyři cípy a spouští se na zem. ¹² V ní byla veškerá čtyřnohá zvířata země i šelmy, plazi a nebeské ptactvo. ¹³ Tehdy k němu zazněl hlas: “Vstaň, Petře, zabíjej a jez!” ¹⁴ Petr však řekl: “Nikoli, Pane; nikdy jsem přece nejedl nic nečistého nebo poskvrněného.” ¹⁵ Tehdy k němu hlas [promluvil] podruhé: “Co Bůh očistil, ty neměj za nečistý!” ¹⁶ To se stalo třikrát a [potom] byla nádoba znovu vzata do nebe. ¹⁷ A když byl Petr sám o sobě bezradný, co by mohlo znamenat to vidění, které

měl, hle, ti muži, které poslal Kornélius, se doptali na Šimonův dům a stáli přede dveřmi. ¹⁸ Zavolali a ptali se, zda je tu hostem Šimon zvaný Petr. ¹⁹ A když Petr přemýšlel o tom vidění, řekl mu Duch: “Hle, tři muži tě hledají. ²⁰ Proto vstaň, sejdi dolů a jdi s nimi bez rozpaků, protože já jsem je poslal.” ²¹ Petr tedy sešel k těm mužům, které k němu poslal Kornélius, a řekl: “Hle, já jsem ten, kterého hledáte. z jakého důvodu jste přišli?” ²² A oni řekli: “Setník Kornélius, spravedlivý a bohabojný muž, který má [dobré] svědectví od celého židovského národa, dostal pokyn od svatého anděla, aby tě nechal zavolat do svého domu a vyslechl tvá slova.” ²³ Pozval je tedy dovnitř a pohostil. A druhého dne Petr vstal a odešel s nimi a někteří bratři z Joppe šli s ním. ²⁴ Druhého dne pak přišli do Cesareje. Kornélius je očekával a svolal své příbuzné a blízké přátele. ²⁵ A když Petr vcházel, stalo se, že mu Kornélius vyšel naproti a padl k [jeho] nohám a klaněl se [mu]. ²⁶ Petr ho však zvedl se slovy: “Vstaň, já sám jsem také člověk!” ²⁷ A jak s ním rozmlouval, vešel [dovnitř] a našel mnoho shromážděných. ²⁸ Řekl jim tedy: “Vy víte, že je nemístné, aby se Žid připojil nebo přiblížil k cizozemci, ale mně Bůh ukázal, abych žádného člověka nenazýval nečistým nebo poskvrněným. ²⁹ Proto jsem také bez odmítání přišel, když jsem byl zavolán. Ptám se tedy: Z jakého důvodu jste pro mě poslali?” ³⁰ A Kornélius řekl: “Před čtyřmi dny jsem se postil až do této hodiny a v devátou hodinu jsem se modlil ve svém domě. A hle, přede mnou se postavil muž v zářícím rouchu ³¹ a řekl: ‘Kornélie, tvá modlitba byla vyslyšena a tvé almužny byly připomenuty před Bohem. ³² Proto pošli do Joppe a zavolej Šimona zvaného Petr. Ten je hostem v domě Šimona koželuha u moře. On přijde a bude k tobě mluvit.’

³³ Proto jsem k tobě hned poslal a ty jsi udělal dobře, že jsi přišel. Nyní jsme tedy my všichni přítomni před Boží tváří, abychom vyslechli vše, co ti Bůh přikázal.” ³⁴ Petr tedy otevřel ústa a řekl: “Opravdu shledávám, že Bůh nikomu nestraní, ³⁵ ale v každém národě je mu příjemný [ten], kdo se ho bojí a koná spravedlnost. ³⁶ Slovo, které [Bůh] poslal synům Izraele, když zvěstoval pokoj skrze Ježíše Krista, který je Pánem všeho: ³⁷ Vy víte, co se dělo po celém Judsku, počínaje od Galileje, po křtu, který kázal Jan ³⁸ - jak Bůh pomazal Duchem Svatým a mocí Ježíše z Nazaretu, který chodil, konal dobro a uzdravoval všechny utlačované od ďábla, protože Bůh byl s ním. ³⁹ A my jsme svědkové všeho toho, co dělal v judské zemi a v Jeruzalémě. A toho pověsili na dřevo a zabili, ⁴⁰ ale Bůh ho třetího dne vzkřísil a způsobil, aby byl zjeven; ⁴¹ ne všemu lidu, ale svědkům, které Bůh předem vyvolil - nám, kteří jsme s ním jedli a pili po jeho zmrtvýchvstání. ⁴² Přikázal nám, abychom kázali lidu a svědčili, že on je ten Bohem ustanovený Soudce živých i mrtvých. ⁴³ Jemu vydávají svědectví všichni proroci, že skrze jeho jméno přijme odpuštění hříchů každý, kdo v něho věří.” ⁴⁴ A když ještě Petr mluvil ta slova, Duch Svatý sestoupil na všechny, kdo poslouchali Slovo. ⁴⁵ Věřící z obřízky, kteří přišli s Petrem, tedy užasli, že dar Ducha Svatého je vylit i na pohany. ⁴⁶ Slyšeli je totiž, jak mluví jazyky a velebí Boha. Tehdy Petr odpověděl: ⁴⁷ “Může snad někdo odepřít vodu těmto, kteří přijali Ducha Svatého jako my, aby nebyli pokřtěni?” ⁴⁸ A přikázal, ať jsou pokřtěni v Pánově jménu. Tehdy ho poprosili, aby [s nimi] několik dní zůstal.

11

¹ Apoštolové a bratři, kteří byli v Judsku, pak uslyšeli, že i pohané přijali Boží slovo. ² A když Petr přišel do

Jeruzaléma, odporovali mu ti, kteří byli z obřízky: ³ “Vešel jsi k neobřezaným mužům a jedl jsi s nimi!” ⁴ Petr jim [to] tedy začal po pořádku vysvětlovat a řekl: ⁵ “Byl jsem ve městě Joppe a když jsem se modlil, spatřil jsem ve vytržení [ducha] vidění: jakousi nádobu, sestupující jako velická plachta, spouštěná za čtyři cípy z nebe; a přišla až ke mně. ⁶ Když jsem do ní upřeně pohlédl, rozeznal jsem a spatřil čtvernohá zvířata země i šelmy a plazy a nebeské ptáky. ⁷ Tehdy jsem uslyšel hlas, který mi říkal: ‘Vstaň, Petře, zabíjej a jez!’ ⁸ Řekl jsem však: ‘Nikoli, Pane, vždyť do mých úst nikdy nevstoupilo nic nečistého nebo poskvrněného.’ ⁹ Ten hlas mi však podruhé odpověděl z nebe: ‘Co Bůh očistil, ty neměj za nečisté!’ ¹⁰ To se stalo třikrát a [potom] bylo všechno znovu vytaženo do nebe. ¹¹ A hle, vtom stáli u domu, v němž jsem byl, tři muži, kteří ke mně byli posláni z Cesareje. ¹² Duch mi tedy řekl, abych šel bez rozpaků s nimi. A šlo se mnou i těchto šest bratrů a vešli jsme do domu toho muže, ¹³ který nám vyprávěl, jak viděl ve svém domě anděla, který se [před ním] postavil a řekl mu: ‘Pošli muže do Joppe a nech pozvat Šimona, který má příjmení Petr. ¹⁴ On ti bude mluvit slova, skrze která budeš spasen ty i celý tvůj dům.’ ¹⁵ Když jsem tedy začal mluvit, sestoupil na ně Duch Svatý právě tak, jako na nás na počátku. ¹⁶ Tehdy jsem si vzpomněl na Pánovo slovo, jak říkal: ‘Jan zajisté křtil vodou, ale vy budete pokřtěni Duchem Svatým.’ ¹⁷ Jestliže jim tedy Bůh dal stejný dar jako nám, když uvěřili v Pána Ježíše Krista, kdo jsem byl já, abych mohl zabránit Bohu?” ¹⁸ Když to tedy uslyšeli, upokojili se a začali slavit Boha slovy: “Tedy i pohanům dal Bůh pokání k životu!” ¹⁹ Ti, kdo se rozprchli následkem soužení, které nastalo kvůli Štěpánovi, tedy přišli až do Fénicie, [na]

Kypr a [do] Antiochie a nemluvili Slovo nikomu kromě Židů. ²⁰ Někteří z nich však byli muži z Kypru a Kyrény, kteří když přišli do Antiochie, mluvili k helénistům a kázali jim Pána Ježíše. ²¹ Pánova ruka byla s nimi a veliký počet [jich] uvěřil a obrátil se k Pánu. ²² Zpráva o tom se tedy donesla k sluchu církve, která byla v Jeruzalémě a vyslali Barnabáše, aby šel až do Antiochie. ²³ Když [tam] tedy přišel a uviděl tu Boží milost, zaradoval se a všechny povzbuzoval, aby z předsevzetí srdce zůstávali v Pánu. ²⁴ Byl [to] totiž dobrý muž plný Ducha Svatého a víry. A veliký zástup [lidí] se přidal k Pánu. ²⁵ Barnabáš tedy odešel do Tarsu vyhledat Saula, ²⁶ a když ho našel, přivedl ho do Antiochie. A stalo se, že se po celý rok scházeli v tom sboru a učili veliký zástup, takže [zde] v Antiochii byli učedníci poprvé nazváni křesťany. ²⁷ V těch dnech pak přišli do Antiochie proroci z Jeruzaléma. ²⁸ Jeden z nich jménem Agabus povstal a oznamoval skrze Ducha, že po celém světě bude veliký hlad. (Ten také nastal za císaře Klaudia.) ²⁹ Učedníci tedy stanovili, [že] každý podle své možnosti pošle pomoc bratrům bydlícím v Judsku. ³⁰ To také udělali a poslali [to] starším po Barnabášovi a Saulovi.

12

¹ V té době se král Herodes dal do toho, aby ubližoval některým z církve. ² Popravil tedy Jakuba, Janova bratra, mečem, ³ a když viděl, že se [to] Židům líbilo, [rozhodl se] zatknout ještě i Petra. (A byly dny nekvašených chlebů.) ⁴ A když ho zajal, dal [ho] do vězení a svěřil šestnácti vojákům, aby ho hlídali, protože ho chtěl po Veliké noci vyvést lidu. ⁵ Petr byl tedy střežen ve vězení, avšak církev se za něj vroucně modlila k Bohu. ⁶ Noc [předtím], než ho měl Herodes předvést, pak Petr spal mezi dvěma vojáky, spoután dvěma řetězy, a strážé přede dveřmi hlídaly

vězení. ⁷ A hle, postavil se [k němu] Pánův anděl a v místnosti zazářilo světlo. Udeřil Petra do boku a vzbudil ho se slovy: “Rychle vstaň!” A řetězy mu spadly z rukou. ⁸ Tehdy mu anděl řekl: “Opásej se a obuj si sandály.” A tak to udělal. [Anděl] mu řekl: “Oblékni si plášť a pojď za mnou.” ⁹ Vyšel tedy a následoval ho; a nevěděl, že to, co se děje skrze anděla, je opravdové, ale domníval se, že má vidění. ¹⁰ Prošli první i druhou stráží, přišli k železné bráně, která vedla do města, a ta se jim sama od sebe otevřela. Když vyšli [ven], přešli jednu ulici a anděl od něj ihned odešel. ¹¹ Tehdy Petr přišel k sobě a řekl: “Teď opravdu vím, že Pán poslal svého anděla a vytrhl mě z Herodovy ruky a ze všeho, co židovský lid očekával.” ¹² Když [to] tedy zvažil, přišel do domu Marie, matky Jana zvaného Marek, kam se jich mnoho sešlo a modlili se. ¹³ Petr zatloukl na dveře brány a přišla otevřít služebná jménem Rodé. ¹⁴ Když poznala Petrův hlas, [samou] radostí neotevřela bránu, ale vběhla [dovnitř] a oznámila, že Petr stojí před branou. ¹⁵ A oni jí řekli: “Blázníš!” Ale ona tvrdila, [že] je to tak. Řekli tedy: “Je [to] jeho anděl.” ¹⁶ Petr však nepřestával tlouci. A když otevřeli, spatřili ho a užasli. ¹⁷ Ale [on] jim pokynul rukou, aby mlčeli a vyprávěl jim, jak ho Pán vyvedl z vězení, a řekl: “Povězte to Jakubovi a bratrům.” Potom vyšel a odebral se na jiné místo. ¹⁸ Když pak přišel den, nastal mezi vojáky nemalý rozruch [nad tím,] co se stalo s Petrem. ¹⁹ A když ho Herodes hledal a nenašel, vyslechl strážné a poručil [je] odvést. Potom se odebral z Judska do Cesareje a [tam] pobýval. ²⁰ Tehdy se Herodes velice hněval na Nýrské a Sidonské. Přišli tedy jednomyslně k němu a když přesvědčili Blasta, královského komorníka, žádali o smír, protože jejich kraj byl zásobován z královského území. ²¹ Ve stanovený den se tedy Herodes oblečen do

královského roucha posadil na soudnou stoličci a pronesl k nim řeč. ²² A lid volal: “[To je] boží hlas, a ne lidský!” ²³ A ihned ho ranil Pánův anděl, protože nevzdal slávu Bohu: byl rozežrán červy a vypustil duši. ²⁴ A Boží slovo rostlo a rozmáhalo se. ²⁵ Když tedy Barnabáš a Saul vykonali tu službu, vrátili se z Jeruzaléma a vzali s sebou i Jana, který měl příjmení Marek.

13

¹ V církvi, která byla v Antiochii, pak byli někteří proroci a učitelé, jako Barnabáš, Šimon zvaný Černý, Lucius Kyrénský, Manahen, který byl vychován společně s tetrarchou Herodem, a Saul. ² A když konali službu Pánu a postili se, řekl Duch Svatý: “Oddělte mi Saula a Barnabáše pro dílo, k němuž jsem je povolal.” ³ Tehdy na ně po půstu a modlitbě vložili ruce a propustili [je]. ⁴ Oni tedy, vysláni Duchem Svatým, přišli do Seleukie a odtud odpluli na Kypr. ⁵ A když dorazili do Salaminy, kázali Boží slovo v židovských synagogách; a měli [s sebou] i Jana jako pomocníka. ⁶ A když ten ostrov prošli až do Páfu, našli jakéhosi čaroděje, židovského falešného proroka jménem Barjesus. ⁷ Ten byl u místodržitele Sergia Pavla, rozumného muže, který si zavolal Barnabáše a Saula, protože toužil slyšet Boží slovo. ⁸ Ale Elymas, ten čaroděj (tak se totiž překládá jeho jméno), jim odporoval a snažil se odvrátit místodržitele od víry. ⁹ Tehdy byl Saul, [zvaný] také Pavel, naplněn Duchem Svatým, upřeně na něj pohlédl ¹⁰ a řekl: “ďáblův synu, plný vši lsti a vši ničemnosti, nepříteli veškeré spravedlnosti, [copak] nepřestaneš převracet Pánovy přímé cesty? ¹¹ A hle, Pánova ruka [je] nyní na tobě a budeš slepý a neuvidíš slunce až do uloženého času!” A ihned na něj padla mlha a tma a [on] začal chodit kolem a hledat, kdo by [ho] vedl

za ruku. ¹² Když tedy místodržitel uviděl, co se stalo, uvěřil a žasl nad Pánovým učením. ¹³ Když pak Pavel a ti, kdo byli s ním, vypluli z Páfu, dorazili do Perge v Pamfylíi. Jan však od nich odešel a vrátil se do Jeruzaléma. ¹⁴ Oni tedy šli z Perge dál a přišli do Antiochie Pisidské. v sobotní den vešli do synagogy a posadili se. ¹⁵ A když bylo po čtení Zákona a Proroků, poslali k nim představení synagogy se slovy: “Bratři, jestliže máte pro lid nějaké slovo povzbuzení, mluvte.” ¹⁶ Pavel tedy vstal, pokynul rukou a řekl: “Izraelité a vy, kdo se bojíte Boha, slyšte: ¹⁷ Bůh tohoto lidu, Izraele, vyvolil naše otce a pozdvihl tento lid, když pobýval v egyptské zemi, a vyvedl je z ní [svou] vztaženou paží. ¹⁸ Po dobu čtyřiceti let snášel jejich způsoby na poušti, ¹⁹ a když vyhladil sedm národů v zemi Kanán, rozdělil jim jejich zem losem. ²⁰ Potom [jim] asi po čtyři sta padesát let dával soudce až do proroka Samuele. ²¹ Tehdy žádali o krále a Bůh jim dal Saula, syna Kísova, muže z pokolení Benjamínova, na čtyřicet let. ²² Potom ho odstranil a pozdvihl jim za krále Davida, kterému také vydal svědectví, když řekl: ‘Nalezl jsem Davida, [syna] Isajova, muže podle svého srdce, který naplní všechnu moji vůli.’ ²³ Z jeho semene Bůh podle zaslíbení vzbudil Izraeli Spasitele – Ježíše, ²⁴ před jehož příchodem kázal Jan všemu lidu Izraele křest pokání. ²⁵ A když Jan dokončoval [svůj] běh, říkal: ‘Já nejsem ten, za kterého mě pokládáte, avšak hle, přichází po mně. Jemu nejsem hoden [ani] rozvázat obuv na nohou.’ ²⁶ Bratři, synové rodu Abrahamova a kdokoliv se mezi vámi bojí Boha, vám bylo posláno toto slovo spasení. ²⁷ Obyvatelé Jeruzaléma ani jejich vůdcové ho totiž nepoznali a odsoudili a [tak] naplnili hlasy Proroků, kteří se čtou každou sobotu. ²⁸ I když [na něm] nenašli žádnou smrtelnou vinu, žádali Piláta, aby byl usmrčen. ²⁹ A když naplnili všechno, co o

něm bylo napsáno, sňali [ho] ze dřeva a položili do hrobu. ³⁰ Ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých ³¹ a on se po mnoho dní ukazoval těm, kteří s ním přišli z Galileje do Jeruzaléma; ti jsou teď jeho svědky před lidem. ³² A my vám kážeme dobrou zprávu: to zaslíbení, dané našim otcům. ³³ Bůh [je] splnil nám, jejich synům, když vzkřísil Ježíše, jak je také napsáno ve druhém Žalmu: 'Ty jsi můj Syn, já jsem tě dnes zplodil.' ³⁴ A že ho vzkřísil z mrtvých, aby se už nikdy nevrátil k porušení, řekl takto: 'Dám vám svatá a jistá [požehnání] Davidova.' ³⁵ Proto říká i inde: 'Svému Svatému nedáš spatřit porušení.' ³⁶ David zajisté, když posloužil Boží vůli ve svém pokolení, zesnul a byl připojen ke svým otcům a spatřil porušení. ³⁷ Ten, kterého Bůh vzkřísil, však porušení nespátřil. ³⁸ Proto ať je vám známo, bratři, že skrze něj se vám prohlašuje odpuštění hříchů. ³⁹ A od všeho, od čeho jste nemohli být ospravedlněni Mojžíšovým zákonem, je skrze něj ospravedlněn každý, kdo věří. ⁴⁰ Dejte tedy pozor, aby na vás nepřišlo to, co je napsáno v Prorocích: ⁴¹ 'Hleďte, pohrdavci, užasněte a rozplyňte se; neboť já dělám za vašich dnů dílo, dílo, jemuž neuvěříte, ani kdyby vám [o něm] někdo vypravoval.' " ⁴² Když potom vycházeli z té židovské synagogy, prosili pohané, aby jim ta slova mluvili i příští sobotu. ⁴³ A když bylo shromáždění rozpuštěno, mnozí Židé a zbožní proselyté šli za Pavlem a Barnabášem, kteří k nim mluvili a přesvědčovali je, aby zůstávali v Boží milosti. ⁴⁴ Následující sobotu se pak sešlo téměř celé město, aby slyšeli Boží slovo. ⁴⁵ A když Židé spatřili ty zástupy, byli naplněni závistí a s odporem a rouháním mluvili proti tomu, co říkal Pavel. ⁴⁶ Pavel a Barnabáš však směle řekli: "Vám mělo být Boží slovo mluveno nejdříve, ale poněvadž ho odmítáte a soudíte sami sebe za nehodné věčného života, hle, obracíme se k pohanům! ⁴⁷ Tak nám

[to] totiž přikázal Pán [slovy:] ‘Postavil jsem tě za světlo pohanům, abys byl spasením až do posledních [končin] země.’ ⁴⁸ Když [to] tedy slyšeli pohané, radovali se a oslavovali Pánovo slovo a všichni, kdo byli předurčení k věčnému životu, uvěřili. ⁴⁹ A Pánovo slovo se šířilo po celém tom kraji. ⁵⁰ Židé však poštvali pobožné a ctihodné ženy i přední [muže] města, podnítili pronásledování proti Pavlovi a Barnabášovi a vyhnali je ze svého kraje. ⁵¹ Oni tedy na ně vyklepali prach ze svých nohou a přišli do Ikonie. ⁵² Učedníci pak byli naplňováni radostí a Duchem Svatým.

14

¹ A v Ikoniu se také stalo, že vešli do židovské synagogy a mluvili tak, že uvěřilo veliké množství Židů i Řeků. ² Ale ti Židé, kteří neuvěřili, rozezlili duše pohanů a poštvali [je] proti bratrům. ³ [Ti] tam tedy strávili dlouhý čas a směle mluvili v Pánu, který vydával svědectví slovu své milosti a působil, aby se skrze jejich ruce děla znamení a zázraky. ⁴ Obyvatelstvo města se tedy rozdělilo; jedni byli s Židy, ale jiní s apoštoly. ⁵ Když se je však pohané i Židé se svými vůdci pokusili potupit a kamenovat, ⁶ dozvěděli se [to] a utekli do lykaonských měst Lystry a Derbe a jejich okolí. ⁷ A tam kázali evangelium. ⁸ V Lystře pak sedával jeden muž nemohoucí na nohy, který byl chromý od lůna své matky a nikdy nechodil. ⁹ Ten poslouchal Pavla, jak mluví. A když na něj [Pavel] upřel pohled a viděl, že má víru na uzdravení, ¹⁰ řekl mocným hlasem: “Postav se zpříma na své nohy!” A [on] vyskočil a chodil. ¹¹ Když tedy zástupy uviděly, co Pavel udělal, pozdvihly svůj hlas a říkaly lykaonsky: “Bohové sestoupili k nám v lidské podobě!” ¹² A říkali Barnabášovi Zeus a Pavlovi Hermes, protože hlavně on mluvil. ¹³ Kněz Diova [chrámu], který byl před

jejich městem, tedy přivedl k branám býky s věnci a chtěl se zástupy obětovat. ¹⁴ Když [to] však apoštolové Barnabáš a Pavel uslyšeli, roztrhli svá roucha, vběhli do zástupu a křičeli: ¹⁵ “Muži, co to děláte? I my jsme lidé stejné přirozenosti jako vy a kážeme vám evangelium, abyste se obrátili od těchto marností k živému Bohu, který stvořil nebe a zemi i moře a všechno, co [je] v nich. ¹⁶ Ten v minulých pokoleních nechával všechny pohany, aby chodili po svých cestách, ¹⁷ ačkoliv nenechal sám sebe bez svědectví, protože konal dobro, dával nám z nebe déšť a úrodné časy a nasycoval naše srdce pokrmem a potěšením.” ¹⁸ A těmi slovy sotva upokojili zástupy, aby jim neobětovaly. ¹⁹ A [vtom] přišli z Antiochie a Ikonía Židé, a když přesvědčili zástupy, ukamenovali Pavla. Potom [ho] vytáhli ven z města, protože se domnívali, že zemřel. ²⁰ Když ho však obstoupili učedníci, vstal a vešel do města; a druhého dne odešel s Barnabášem do Derbe. ²¹ Když pak tomu městu kázali evangelium a získali mnoho učedníků, vrátili se do Lystry, Ikonía a Antiochie. ²² Posilovali duše učedníků a vyzývali je, aby zůstávali ve víře, a že musíme vejít do Božího království skrze mnohá soužení. ²³ A když jim v každé církvi vybrali starší, modlili se s postem a svěřili je Pánu, v něhož uvěřili. ²⁴ Potom prošli Pisidii a přišli do Pamfyliie. ²⁵ A poté, co mluvili Slovo v Perge, odešli do Attalie ²⁶ a odtud odpluli do Antiochie, odkud byli [předtím] svěření Boží milosti k dílu, které vykonali. ²⁷ A když tam přišli, shromáždili církev a vyprávěli, co všechno skrze ně Bůh učinil a že otevřel dveře víry pohanům. ²⁸ A strávili tam s učedníky delší dobu.

15

¹ Potom přišli někteří z Judska a učili bratry:

“Nenecháte-li se obřezat podle Mojžíšova způsobu, nemůžete být spaseni.” ² A když s nimi měl Pavel a Barnabáš nemalý spor a hádku, rozhodli, aby Pavel, Barnabáš a někteří další z nich šli s touto otázkou za apoštoly a staršími do Jeruzaléma. ³ Když tedy byli církví vypraveni na cestu, procházeli Fénicií a Samařím a vyprávěli o obrácení pohanů a působili všem bratrům velikou radost. ⁴ A když přišli do Jeruzaléma, byli přijati církví, apoštoly a staršími a oznámili [jim], co skrze ně Bůh udělal. ⁵ Povstali však někteří věřící ze sekty farizeů, a říkali, že [pohané] musí být obřezáváni a že se [jim] má přikázat, aby zachovávali Mojžíšův zákon. ⁶ Apoštolové a starší se tedy sešli, aby tu věc zvážili. ⁷ A když došlo k velkému dohadování, vstal Petr a řekl jim: “Bratři, vy víte, že [mě] Bůh mezi námi odedávna vyvolil, aby pohané slyšeli slovo evangelia z mých úst a uvěřili. ⁸ A Bůh, který zná srdce [lidí], jim vydal svědectví, když jim dal Ducha Svatého tak jako nám. ⁹ A neučinil žádný rozdíl mezi námi a jimi, když vírou očistil jejich srdce. ¹⁰ Proč tedy nyní pokoušíte Boha, když vkládáte na šíji učedníků jho, které nemohli unést ani naši otcové ani my? ¹¹ Věříme přece, že jsme spaseni milostí Pána Ježíše Krista tak jako oni.” ¹² Celé shromáždění tedy zmlklo a poslouchali Barnabáše a Pavla, kteří vyprávěli, jaká znamení a zázraky dělal Bůh skrze ně mezi pohany. ¹³ A když umlkli, odpověděl Jakub: “Bratři, poslouvejte mě. ¹⁴ Šimon vyprávěl, jak Bůh poprvé pohlédl na pohany, aby [z nich] přijal lid svému jménu. ¹⁵ A s tím se shodují slova proroků, jak je napsáno: ¹⁶ ‘Potom se navrátím a znovu postavím stánek Davidův, který padl. Jeho trosky znovu postavím a pozdvihnu jej, ¹⁷ aby zbytek lidí hledal Pána, i všichni pohané, nad nimiž je vzýváno mé jméno, praví Pán, který činí všechny tyto věci.’ ¹⁸ Bohu jsou

známé od věků všechny jeho skutky. ¹⁹ Proto soudím, abychom nedělali potíže těm, kteří se z pohanů obracejí k Bohu, ²⁰ ale abychom jim napsali, ať se zdržují od [věcí] poskvrněných modlami, od smilstva, od [masa] zardoušených [zvířat] a od krve. ²¹ Mojžíš přece má od dávných věků kazatele v každém městě, poněvadž bývá čten každou sobotu v synagogách.” ²² Tehdy se apoštolům a starším s celou církví zdálo [dobré], aby do Antiochie poslali s Pavlem a Barnabášem muže, které mezi sebou vybrali, [totiž] Judu zvaného Barsabáš a Sílu, přední muže mezi bratry. ²³ Poslali po nich tento [dopis]: “Apoštolové, starší a bratři zdraví ty, kdo jsou v Antiochii, v Sýrii a v Kilíkii, bratry z pohanů. ²⁴ Poněvadž jsme slyšeli, že z nás vyšli někteří, kteří vás zneklidnili [svými] slovy a rozrušili vaše duše, když říkali, že se musíte obřezat a zachovávat Zákon ([což] jsme jim nepřikázali), ²⁵ zdálo se nám, jednomyslně shromážděným, [dobré,] abychom k vám poslali vybrané muže [spolu] s našimi milovanými Barnabášem a Pavlem, ²⁶ lidmi, kteří vydali své životy pro jméno našeho Pána Ježíše Krista. ²⁷ Proto jsme poslali Judu a Sílu a oni [vám] ústně povědí totéž. ²⁸ Duchu Svatému i nám se totiž zdálo [dobré], nevkládat na vás žádné další břemeno kromě těchto nezbytných věcí: ²⁹ abyste se zdržovali od toho, co bylo obětováno modlám, od krve, od [masa] zardoušených [zvířat] a od smilstva. Budete-li se chránit těchto věcí, uděláte dobře. Buďte zdraví.” ³⁰ Když tedy byli propuštěni, přišli do Antiochie, shromáždili sbor a předali dopis. ³¹ A když [ho] přečetli, radovali se [bratři] z toho povzbuzení. ³² Juda se Sílou (kteří byli také proroci) tedy mnoha slovy povzbuzovali a posilovali bratry. ³³ A když [tam] strávili [nějaký] čas, bratři je v pokoji propustili k apoštolům. ³⁴ Sílovi se však zdálo [dobré] tam zůstat. ³⁵ Pavel a Barnabáš zůstali v

Antiochii také a učili a kázali s mnoha dalšími Pánovo slovo. ³⁶ Po několika dnech pak Pavel řekl Barnabášovi: “Vraťme se nyní a navštívme své bratry ve všech městech, kde jsme kázali Pánovo slovo, a [zjistíme,] jak se mají. ³⁷ Barnabáš tedy chtěl, aby s sebou vzali i Jana zvaného Marek. ³⁸ Pavel ale nepovažoval za správné vzít s sebou toho, který od nich odešel z Pamfylie a nešel s nimi do díla. ³⁹ A vznikl [mezi nimi] tak ostrý spor, že se od sebe rozešli. Barnabáš tedy vzal s sebou Marka a odplul na Kypr, ⁴⁰ Pavel si však vybral Sílu, a když ho bratři svěřili Boží milosti, odešel. ⁴¹ Procházel Sýrii a Kilikii a posiloval církev.

16

¹ Tehdy přišel do Derbe a Lystry, a hle, byl tu jeden učedník jménem Timoteus, syn jedné věřící Židovky, ale otce [měl] Řeka. ² Jemu vydávali bratři, kteří byli v Lystře a Ikoniu, [dobré] svědectví. ³ Toho si Pavel přál [vzít] s sebou na cesty, a [tak ho] vzal a kvůli Židům, kteří byli v těch místech, ho obřezal. (Všichni totiž věděli, že jeho otec byl Řek.) ⁴ A jak procházeli městy, předávali jim k zachování ta ustanovení, která rozhodli apoštolové a starší v Jeruzalémě. ⁵ A tak se církev upevňovala ve víře a rozhojňovaly se v počtu každý den. ⁶ A když prošli Frygií a galatskou zem, Duch Svatý jim zabránil mluvit Slovo v Asii. ⁷ Když přišli k Mysii, pokoušeli se jít do Bitynie, ale Duch je nenechal. ⁸ Minuli tedy Mysii a přišli do Troady. ⁹ Pavlovi se pak v noci ukázalo vidění. Nějaký makedonský muž stál a prosil ho: “Přijď do Makedonie a pomoz nám!” ¹⁰ A jakmile uviděl to vidění, ihned jsme usilovali [o to], abychom šli do Makedonie, přesvědčení, že nás Pán povolal, abychom jim kázali evangelium. ¹¹ Když jsme tedy vypluli z Troady, vydali

jsme se přímým směrem k Samothráké a příštího dne do Neapole. ¹² A odtud do Filip, což je přední město makedonského kraje a [římská] kolonie. V tomto městě jsme tedy zůstali několik dní. ¹³ V sobotní den jsme vyšli ven za město k řece, kde bylo zvykem se modlit; a když jsme se posadili, mluvili jsme ke shromážděným ženám. ¹⁴ Naslouchala také jedna pobožná žena jménem Lydie, obchodnice s purpurem z města Thyatir, a Pán otevřel její srdce, aby věnovala pozornost tomu, co Pavel říkal. ¹⁵ A když byla pokřtěna [ona] i její dům, prosila [nás]: “Jestliže jste mě uznali za věrnou Pánu, vejděte do mého domu a pobuďte [tu].” A [tak] nás přinutila. ¹⁶ Když jsme se pak šli modlit, stalo se, že se s námi setkala jedna služebná, která měla věšteckého ducha a přinášela svým pánům veliké zisky předpovídáním [budoucnosti]. ¹⁷ Ta chodila za Pavlem a [za] námi a křičela: “Tito lidé jsou služebníci Nejvyššího Boha a ohlašují nám cestu spasení!” ¹⁸ A to dělala po mnoho dní. Když toho však Pavel [už] měl dost, obrátil se a řekl tomu duchu: “Přikazuji ti ve jménu Ježíše Krista, abys z ní vyšel!” A v tu chvíli z ní vyšel. ¹⁹ Když tedy její páni uviděli, že zmizela naděje jejich zisků, chopili se Pavla a Síly a táhli [je] na náměstí k představeným. ²⁰ A když je přivedli před [městské] úředníky, řekli: “Tito lidé bouří naše město! Jsou [to] Židé ²¹ a hlásají zvyky, které nemůžeme přijmout ani zachovávat, poněvadž jsme Římané!” ²² A [tak] proti nim povstal dav a úředníci jim strhali šaty a nařídili, ať jsou biti holemi. ²³ A když jim dali mnoho ran, uvrhli [je] do vězení a žalárníkovi přikázali, aby je bezpečně hlídal. ²⁴ Když tedy dostal takový rozkaz, uvrhl je do nejhlubšího vězení a sevřel jim nohy kládou. ²⁵ Pavel a Síla se však o půlnoci modlili a zpívali chvály Bohu a vězňové jim

naslouchali. ²⁶ A náhle nastalo tak veliké zemětřesení, že se otráslы základy vězení a hned se otevřely všechny dveře a všem se uvolnila pouta. ²⁷ Žalářník se probudil, a když uviděl dveře vězení otevřené, vytáhl meč a chtěl se zabít v domněnii, že vězňové utekli. ²⁸ Pavel však hlasitě vykřikl: “Nedělej si nic zlého, vždyť jsme všichni zde!” ²⁹ Požádal tedy o světlo, vběhl dovnitř a rozechvřen padl před Pavlem a Sílou. ³⁰ Potom je vyvedl ven a řekl: “Páni, co mám dělat, abych byl spasen?” ³¹ Oni řekli: “Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen ty i tvůj dům.” ³² A mluvili Pánovo slovo jemu i všem, kdo byli v jeho domě. ³³ [On] je tedy v tu noční hodinu vzal a omyl [jim] rány. Potom byl ihned pokřtěn on i všichni jeho [domáci]. ³⁴ A když je přivedl do svého domu, prostřel stůl a radoval se, že s celou rodinou uvěřil Bohu. ³⁵ Když pak nastal den, poslali úředníci biřice se slovy: “Propusť ty lidi!” ³⁶ Žalářník tedy oznámil ta slova Pavlovi: “Úředníci vzkázali, abyste byli propuštěni. Proto nyní odejděte a běžte v pokoji.” ³⁷ Pavel jim ale řekl: “Zmrskali nás veřejně a bez soudu vsadili do vězení - [nás,] kteří jsme Římané - a teď nás chtějí tajně vyhnat? [To] opravdu ne! Ať přijdou sami a vyvedou nás!” ³⁸ Biřicové tedy ta slova oznámili úředníkům. A když uslyšeli, že to jsou Římané, dostali strach, ³⁹ přišli a prosili je [za odpuštění]. Potom [je] vyvedli a žádali je, aby odešli z města. ⁴⁰ Když tedy vyšli z vězení, přišli k Lydii, a když uviděli bratry, potěšili je a odešli.

17

¹ A když prošli Amfipolis a Apolonii, přišli do Tesaloniky, kde byla židovská synagoga. ² Pavel tedy podle [svého] zvyku vešel k nim a po tři soboty k nim promlouval z Písem. ³ Vysvětloval a předkládal [jim], že Kristus musel trpět a vstát z mrtvých a že “toto je Kristus: Ježíš,

kterého vám kážu!” ⁴ Někteří z nich se dali přesvědčit a [tak] se k Pavlovi a Sílovi připojilo veliké množství pobožných Řeků i nemálo předních žen. ⁵ Ale ti Židé, kteří neuvěřili, vzpláli žárlivostí. Přibrali si některé zlé lidi z ulice, a když se shlukli, vzbouřili město a zaútočili na Jásonův dům. Hledali je [totiž], aby je vyvedli před lid. ⁶ Když je však nenašli, táhli Jásona a některé bratry k představeným města a křičeli: “Ti, kteří vzbouřili celý svět, přišli i sem - ⁷ a Jáson je přijal! Ti všichni jednají proti císařským ustanovením, protože nazývají králem [někoho] jiného, [totiž] Ježíše!” ⁸ A tak rozrušili zástup i představené města, kteří to slyšeli. ⁹ Když však dostali od Jásona a ostatních záruku, propustili je. ¹⁰ Bratři tedy hned v noci vyslali Pavla i Sílu do Berie. A když [tam] dorazili, šli do židovské synagogy. ¹¹ Tito [Židé] však byli ušlechtilější než tesaloničtí. Přijali Slovo se vši dychtivostí a každý den zkoumali Písma, zda jsou ty věci tak. ¹² Mnozí z nich tedy uvěřili, a také nemálo ctihodných řeckých žen a mužů. ¹³ Když se však Židé z Tesaloniky dozvěděli, že Pavel káže Boží slovo i v Berii, přišli také tam a rozbouřili zástupy. ¹⁴ Tehdy bratři ihned poslali Pavla, aby šel k moři, ale Síla a Timoteus tam zůstali. ¹⁵ A ti, kdo Pavla doprovázeli, ho dovedli až do Athén. A když dostali vzkaz pro Sílu a Timotea, aby co nejrychleji přišli k němu, odešli. ¹⁶ Když pak na ně Pavel čekal v Athénách, rozněcoval se v něm jeho duch, když viděl, [jak] je to město oddané modlám. ¹⁷ Rozmlouval tedy každý den s Židy a pobožnými [lidmi] v synagoze i s těmi, které potkal na tržišti. ¹⁸ Setkávali se s ním také někteří epikurejští a stoičtí filozofové a někteří [z nich] říkali: “Co [nám] chce ten žvanil povídat?” A jiní: “Zdá se být zvěstovatelem cizích božstev.” Kázal jim totiž Ježíše a vzkříšení [z

mrtvých]. ¹⁹ Popadli ho tedy a vyvedli na Areopág se slovy: “Můžeme se dozvědět, co [je] to za nové učení, které hlásáš? ²⁰ Přinášíš totiž našim uším nějaké podivné věci. Chceme tedy vědět, co to má být.” ²¹ Všichni Athénané i cizinci, kteří [tam] pobývali, totiž netrávili čas ničím jiným, než aby říkali nebo poslouchali něco nového. ²² Pavel se tedy postavil uprostřed Areopágu a řekl: “Muži athénští, vidím, že jste v každém ohledu velice nábožní [lidé]. ²³ Když jsem [tu] totiž procházel a pozoroval, co uctíváte, našel jsem také oltář, na kterém je napsáno: ‘Neznámému bohu’. Koho tedy uctíváte nevědomě, toho vám já zvěstuji. ²⁴ Bůh, který stvořil svět i všechno, co je v něm, ten, který je Pánem nebe i země, nebydlí v chrámech udělaných rukama. ²⁵ Ani si nedává sloužit lidskýma rukama, jako by něco potřeboval, protože on dává všem život i dech i všechno. ²⁶ A učinil z jedné krve celý lidský rod, aby přebývali na celém povrchu země; vyměřil [jim] uložené časy a hranice jejich přebývání, ²⁷ aby hledali Pána, zda by se ho snad mohli dotknout a nalézt [ho], ačkoli není daleko od žádného z nás. ²⁸ Jím totiž žijeme, hýbeme se a trváme, jak [to] řekli i někteří z vašich básníků: ‘Vždyť jsme jeho potomstvo.’ ²⁹ Když tedy jsme Boží potomstvo, nesmíme se domnívat, že by božská bytost byla podobná zlatu, stříbru nebo kameni, výtvoru lidské zručností a důvtipu. ³⁰ Bůh ale přehlédl časy této nevědomosti a nyní přikazuje lidem, aby všichni všude činili pokání, ³¹ protože určil den, v němž bude spravedlivě soudit svět skrze muže, kterého [k tomu] ustanovil, [o čemž] podal každému důkaz, když ho vzkřísil z mrtvých.” ³² A když uslyšeli o vzkříšení z mrtvých, někteří se posmívali, ale jiní řekli: “Poslechneme si o tom od tebe ještě jindy.” ³³ Tak Pavel vyšel z jejich středu. ³⁴ Někteří muži se však k němu připojili a uvěřili; mezi

nimi i Dionýsius Areopágský, žena jménem Damaris a s nimi [ještě] jiní.

18

¹ Potom Pavel odešel z Athén a přišel do Korintu. ² A [tam] našel jednoho Žida jménem Akvilu, rodem z Pontu, který nedávno přišel se svou manželkou Priscillou z Itálie (protože Klaudius nařídil, aby všichni Židé odešli z Říma), a přidal se k nim. ³ A protože byl stejného řemesla, bydlel a pracoval u nich, neboť jejich řemeslem bylo dělat stany. ⁴ Každou sobotu však promlouval v synagoze a přesvědčoval Židy i Řeky. ⁵ A když Síla a Timoteus přišli z Makedonie, Pavel byl puzen v duchu a dosvědčoval Židům, že Ježíš je Kristus. ⁶ Když [mu] však odporovali a rouhali se, vytřásl [svůj] plášť a řekl jim: “Vaše krev na vaši hlavu, já [jsem od ní] čistý! Od této chvíle půjdu k pohánům.” ⁷ A když odtud odešel, vstoupil do domu jistého [muže] jménem Justus, Božího ctitele, jehož dům sousedil se synagogou. ⁸ Také Kristus, představený synagogy, uvěřil Pánu s celým svým domem a mnozí z Korintských, kteří naslouchali, uvěřili a dali se pokřtít. ⁹ Pán tedy řekl v noci Pavlovi skrze vidění: “Neboj se, ale mluv a nemlč; ¹⁰ protože já jsem s tebou a nikdo se tě nedotkne, aby ti ublížil; neboť mám mnoho lidu v tomto městě.” ¹¹ A tak tu zůstal půl druhého roku a vyučoval mezi nimi Boží slovo. ¹² Když však byl Gallio místodržitelem Acháje, povstali Židé jednomyslně proti Pavlovi a přivedli ho před soudnou stolicí ¹³ se slovy: “Tento [muž] navádí lidi, aby ctili Boha v rozporu se Zákonem!” ¹⁴ A když měl Pavel otevřít ústa, řekl Gallio Židům: “Židé, kdyby se stala nějaká nepravost nebo bídný zločin, měl bych důvod vás vyslechnout. ¹⁵ Ale když jsou [to] otázky o

sloveh a jménech a o vašem Zákoně, postarejte se [o to] sami, protože já tyto věci soudit nechci!” ¹⁶ A odehnal je od soudné stolice. ¹⁷ Všichni Řekové se tedy chopili Rostena, představeného synagogy, a bili ho před soudnou stolicí, ale Gallio na to vůbec nedbal. ¹⁸ Pavel [tam] však zůstal ještě mnoho dní. Když se potom rozloučil s bratry, odplul do Sýrie a s ním Priscilla i Akvila. V Kenchrejích si dal ostříhat hlavu, protože složil slib, ¹⁹ a když dorazil do Efezu, nechal je tam; sám však vešel do synagogy a rozmlouval se Židy. ²⁰ A když [ho] prosili, aby u nich zůstal déle, nesvolil, ²¹ ale rozloučil se s nimi a řekl: “Já musím nutně strávit tento nadcházející svátek v Jeruzalémě, ale bude-li Bůh chtít, znovu se k vám vrátím.” Tehdy odplul z Efezu. ²² A když dorazil do Cesareje, vystoupil, pozdravil církev a odešel do Antiochie. ²³ A když [tam] pobyl nějaký čas, odešel a postupně procházel galatský kraj i Frygii a posiloval všechny učedníky. ²⁴ Do Efezu pak přišel jeden Žid jménem Apollo, výmluvný muž mocný v Písmech, rodem z Alexandrie. ²⁵ Ten byl vyučen Pánově cestě, a jelikož byl vroucího ducha, mluvil a přesně vyučoval o Pánu, ačkoliv znal jenom Janův křest. ²⁶ Ten začal směle mluvit v synagoze, a když ho uslyšeli Priscilla s Akvilou, vzali ho k sobě a vysvětlili mu Boží cestu [ještě] přesněji. ²⁷ Když potom chtěl jít do Acháje, bratři [ho] povzbudili a napsali učedníkům, aby ho přijali. A když [tam] přišel, velmi pomohl těm, kteří skrze [Boží] milost uvěřili, ²⁸ protože mocně překonával Židy, když veřejně dokazoval z Písem, že Ježíš je Kristus.

19

¹ A když byl Apollos v Korintu, stalo se, že Pavel prošel horními kraji a přišel do Efezu. A když [tam] našel některé učedníky, ² řekl jim: “Přijali jste Ducha Svatého,

když jste uvěřili?” Ale oni mu řekli: “Nikdy jsme ani neslyšeli, že je Duch Svatý.” ³ Řekl jim: “Jak jste tedy pokřtěni?” A oni řekli: “Janovým křtem.” ⁴ Pavel tedy řekl: “Jistě, Jan křtil křtem pokání a říkal lidem, aby uvěřili v toho, který měl přijít po něm, to jest v Krista Ježíše.” ⁵ Když to tedy uslyšeli, byli pokřtěni ve jméno Pána Ježíše. ⁶ A když na ně Pavel vložil ruce, přišel na ně Duch Svatý a [oni] mluvili jazyky a prorokovali. ⁷ A bylo jich celkem okolo dvanácti mužů. ⁸ [Pavel] pak vešel do synagogy a směle [tam] mluvil po tři měsíce; rozmlouval [s lidmi a] přesvědčoval [je] o Božím království. ⁹ A když se někteří zatvrzovali, byli nepovolní a přede všemi zlořečili té cestě, [Pavel] od nich odstoupil, oddělil učedníky a každý den promlouval ve škole jistého Tyranna. ¹⁰ A to se dělo po dva roky, takže všichni obyvatelé Asie, jak Židé, tak Řekové, slyšeli slovo Pána Ježíše. ¹¹ Bůh pak dělal skrze Pavlovy ruce mimořádné zázraky, ¹² takže [lidé] dokonce přinášeli šátky a zástěry z jeho těla na nemocné a nemoci od nich odstupovaly a zlí duchové z nich vycházeli. ¹³ Někteří z potulných židovských zaklínačů se pak pokusili vyzvat jméno Pána Ježíše nad těmi, kdo měli zlé duchy. Říkali: “Zaklínáme vás Ježíšem, kterého káže Pavel!” ¹⁴ A to dělalo sedm synů židovského velekněze Skévy. ¹⁵ Zlý duch jim však odpověděl: “Ježíše znám a o Pavlovi vím, ale kdo jste vy?” ¹⁶ Ten člověk, ve kterém byl zlý duch, se tedy na ně vrhl, přemohl je a zmocnil se jich, takže utekli z toho domu nazí a zranění. ¹⁷ A to vešlo ve známost [mezi] všemi Židy i Řeky bydlícími v Efezu. Na všechny padla bázeň a jméno Pána Ježíše bylo velebeno. ¹⁸ Mnozí z těch, kteří uvěřili, tedy přicházeli a vyznávali a odhalovali své skutky. ¹⁹ Také mnozí z těch, kteří se zabývali magií, snesli [své] knihy a přede

všemi [je] pálili. A [když] spočítali jejich cenu, shledali, [že stály] padesát tisíc stříbrných. ²⁰ Tak mocně rostlo Pánovo slovo a rozmáhalo se. ²¹ A když se staly tyto věci, rozhodl se Pavel v duchu, že projde Makedonii a Acháji a půjde do Jeruzaléma. Řekl: “Až tam pobudu, musím také vidět Řím.” ²² Dva z těch, kteří mu pomáhali, Timotea a Erasta, tedy poslal do Makedonie, [ale] sám zůstal [ještě] načas v Asii. ²³ Tehdy nastal kvůli té cestě nemalý rozruch. ²⁴ Jeden stříbrotepec jménem Demetrius, který dělal stříbrné [napodobeniny] Artemidina chrámu, totiž poskytoval nemalý výdělek řemeslníkům. ²⁵ Ty svolal [spolu] s těmi, kteří dělali podobné věci, a řekl: “Muži, víte, že z tohoto řemesla je naše bohatství. ²⁶ A vidíte i slyšíte, že nejen v Efezu, ale téměř po celé Asii ten Pavel přesvědčil a odvrátil veliké množství [lidí], protože říká: ‘Ti, kteří jsou udělaní rukama, nejsou bohové!’ ²⁷ Hrozí tedy nejen, že nastane krach našeho řemesla, ale také, že chrám veliké bohyně Artemis nebude považován za nic a bude poškozena důstojnost té, kterou ctí celá Asie i [celý] svět!” ²⁸ A když [to] uslyšeli, byli naplněni hněvem a začali křičet: “Veliká [je] efezská Artemis!” ²⁹ Celé město se tedy naplnilo rozruchem a když chytili Makedonce Gaia a Aristarcha, Pavlovy společníky na cestách, hnali se [všichni] společně do divadla. ³⁰ (Když však chtěl Pavel jít mezi lid, učedníci ho nenechali. ³¹ Dokonce i někteří z předních mužů Asie, kteří byli jeho přáteli, k němu poslali s prosbou, aby se nevydával do divadla.) ³² A jedni křičeli to, druzí ono, protože shromáždění bylo zmatené a mnozí [ani] nevěděli, proč se sešli. ³³ Potom ze zástupu vytáhli Alexandra, kterého Židé postrčili dopředu. Alexandr tedy pokynul rukou a chtěl před lidem pronést obhajobu. ³⁴ Když ale poznali, že je [to] Žid, vydali

všichni jeden hlas a křičeli asi dvě hodiny: “Veliká [je] efezská Artemis!” ³⁵ A když [městský] sekretář upokojil zástup, řekl: “Muži efezští, kdo z lidí by nevěděl, že město Efezských je strážcem chrámu veliké bohyně Artemis a [její sochy], která spadla z nebe? ³⁶ A poněvadž jsou tyto věci nepopíratelné, je třeba, abyste zachovali klid a nedělali nic ukvapeného. ³⁷ Přivedli jste totiž tyto muže, [kteří] ani nespáchali svatokrádež, ani se nerouhají vaší bohyni. ³⁸ Jestliže má tedy Demetrius a řemeslníci, kteří jsou s ním, proti někomu žalobu, konají se veřejné soudy a jsou [tu] místodržitelé. [Tam] ať jedni druhé žalují. ³⁹ A pokud žádáte [ještě] něco jiného, bude to vyřešeno v zákonném shromáždění. ⁴⁰⁻⁴¹ Hrozí nám totiž, že budeme kvůli dnešku obviněni ze vzpoury, a není žádný důvod, který bychom mohli udat, proč jsme se tu srotili.” A když to řekl, rozpustil shromáždění.

20

¹ Když pak to pozdvížení skončilo, svolal Pavel učedníky, rozloučil se [s nimi] a vydal se na cestu do Makedonie. ² A když prošel ty kraje a povzbudil je mnohými slovy, přišel do Řecka ³ a pobyl [tam] tři měsíce. Poněvadž mu [však] Židé činili úklady, když měl vyplout do Sýrie, rozhodl se, že se vrátí přes Makedonii. ⁴ Až do Asie ho tedy doprovázel Sopater z Berie, z Tesalonických pak Aristarchos a Sekundus, Gaius z Derbe, také Timoteus, a z Asie Tychikus a Trofimus. ⁵ Ti šli napřed a čekali na nás v Troadě. ⁶ My jsme pak po dnech nekvašených chlebě vypluli z Filip a během pěti dnů jsme dorazili k nim do Troady, kde jsme strávili sedm dní. ⁷ A když se učedníci prvního dne po sobotě sešli k lámání chleba, Pavel k nim mluvil, protože měl nazítří jít pryč, a protáhl [svou] řeč až do půlnoci. ⁸ V horní místnosti, kde byli shromážděni,

bylo hodně svítlen, ⁹ avšak jednoho mladíka jménem Eutychus, sedícího na okně, přemáhal hluboký spánek. A když Pavel mluvil ještě déle, byl spánkem přemožen a spadl z třetího poschodí dolů a zvedli [ho] mrtvého. ¹⁰ Pavel tedy sestoupil dolů, padl na něj, objal [ho] a řekl: “Neznepokojujte se, vždyť jeho duše je v něm!” ¹¹ Pak vystoupil nahoru, lámal chléb, pojedl a [ještě] dlouho hovořil, až do rána, a tak odešel. ¹² A toho chlapce přivedli živého a byli velice povzbuzeni. ¹³ My jsme tedy šli napřed na loď a vypluli jsme k Assu, kde jsme k sobě měli vzít Pavla; tak to totiž nařídil, protože chtěl jít sám pěšky. ¹⁴ A když se s námi v Assu setkal, vyzvedli jsme ho a přijeli jsme do Mitylény. ¹⁵ Potom jsme odtud odpluli a druhého dne jsme se dostali naproti [ostrovu] Chios. Následující [den] jsme připluli k Sámu a zůstali jsme v Trogyliu. Nazítří jsme pak dorazili do Milétu. ¹⁶ (Pavel se totiž rozhodl minout Efez, aby se nezdržel v Asii, protože spěchal, aby se pokud možno dostal na den Letnic do Jeruzaléma.) ¹⁷ Z Milétu tedy poslal [zprávu] do Efezu a zavolal k sobě starší církve. ¹⁸ Když k němu přišli, řekl jim: “Vy víte, jak jsem byl s vámi po všechn ten čas od prvního dne, kdy jsem přišel do Asie: ¹⁹ Jak jsem sloužil Pánu se vši pokorou a s mnoha slzami a zkouškami, které na mě přicházely skrze úklady Židů; ²⁰ jak jsem neopomněl nic užitečného, abych vám to neoznámil a neučil vás veřejně i po domech; ²¹ [jak] jsem Židům i Řekům vydával svědectví o pokání k Bohu a o víře v našeho Pána, Ježíše Krista. ²² A hle, já nyní jdu, puzen Duchem, do Jeruzaléma a nevím, co se mi v něm má stát, ²³ mimo to, že mi Duch Svatý v každém městě vydává svědectví, že mě čekají pouta a soužení. ²⁴ Ale [já] na to nic nedbám, ani si necením své duše víc, než abych

s radostí dokončil svůj běh a službu, kterou jsem přijal od Pána Ježíše: abych vydával svědectví evangeliu Boží milosti. ²⁵ A hle, já nyní vím, že vy všichni, mezi kterými jsem chodil a kázal o Božím království, již nikdy nespátříte mou tvář. ²⁶ Proto vám dnešní den vydávám svědectví, že jsem čistý od krve všech [lidí], ²⁷ protože jsem neopomněl oznámit vám veškerou Boží vůli. ²⁸ Dbejte tedy na sebe i na celé stádo, nad nímž vás Duch Svatý ustanovil biskupy, abyste pásli Boží církev, kterou získal svou vlastní krví. ²⁹ Já totiž vím, že po mém odchodu mezi vás vstoupí draví vlci, kteří nebudou šetřit stádo. ³⁰ I z vás samotných povstanou muži, kteří budou mluvit převrácené věci, aby strhli učedníky za sebou. ³¹ Proto bděte a pamatujte, že jsem po tři roky nepřestával dnem i nocí se slzami napomínat jednoho každého [z vás]. ³² A nyní vás, bratři, svěřuji Bohu a slovu jeho milosti, které má moc vás vybudovat a dát vám dědictví mezi všemi posvěcenými. ³³ Od nikoho jsem nechtěl stříbro, zlato ani roucho. ³⁴ Však sami víte, že to, co jsem potřeboval já i ti, kdo byli se mnou, obstarávaly tyto ruce. ³⁵ Ve všem jsem vám ukázal, že máme takto pracovat, podporovat slabé a pamatovat na slova Pána Ježíše, protože on řekl: 'Požehnanější je dávat, než dostávat.' " ³⁶ A když to řekl, poklekl s nimi všemi a modlil se. ³⁷ A všichni se dali do velikého pláče, padali Pavlovi kolem krku a líbali ho. ³⁸ Nejvíce se rmoutili nad těmi slovy, která řekl - že už nikdy nespátří jeho tvář. A [tak] ho doprovázeli k lodi.

21

¹ Jakmile jsme se tedy s nimi rozloučili, vypluli jsme a přímým směrem jsme přijeli na [ostrov] Kós a druhý den na Rodos a odtud do Patary. ² [Tam] jsme našli loď, která plula do Fénicie, nastoupili jsme [na ni a] vypluli. ³ Když

se nám pak [začal] ukazovat Kypr, nechali jsme ho po levé straně. Pluli jsme do Sýrie a přistáli v Týru, protože tam měla loď vyložit náklad. ⁴ A když jsme našli učedníky, zůstali jsme tam sedm dní. Ti říkali Pavlovi skrze Ducha, aby nechodil do Jeruzaléma. ⁵ Po naplnění těch dnů jsme se vydali na cestu a všichni nás vyprovázeli [i] s ženami a dětmi až za město, [kde] jsme na břehu poklekli a modlili se. ⁶ A když jsme se spolu rozloučili, nastoupili jsme na loď a oni se vrátili domů. ⁷ My jsme se pak z Týru vydali na další plavbu a dorazili jsme do Ptolemaid. Pozdravili jsme bratry a zůstali jsme u nich jeden den. ⁸ Nazítří jsme [my], kdo jsme byli s Pavlem, odešli a přišli jsme do Cesareje. Vešli jsme do domu evangelisty Filipa (který byl z oněch sedmi) a zůstali jsme u něho. ⁹ Ten měl čtyři dcery, panny, které prorokovaly. ¹⁰ A když jsme [tam] pobývali [již] mnoho dní, přišel z Judska jeden prorok jménem Agabus. ¹¹ Když k nám přišel, vzal Pavlův pás, svázal si ruce i nohy a řekl: “Toto říká Duch Svátý: Toho muže, kterému patří tento pás, takto svážou Židé v Jeruzalémě a vydají [ho] do rukou pohanů.” ¹² A jakmile jsme to uslyšeli, prosili jsme ho my i ti, kdo byli z toho místa, aby nechodil do Jeruzaléma. ¹³ Pavel však odpověděl: “Co děláte? [Proč] pláčete a trápíte mé srdce? Vždyť já jsem připraven nejenom být svázán, ale také v Jeruzalémě umřít pro jméno Pána Ježíše!” ¹⁴ Když se tedy nechtěl dát přesvědčit, přestali jsme se slovy: “Ať se stane Pánova vůle.” ¹⁵ Po těch dnech jsme se tedy připravili a vydali se vzhůru do Jeruzaléma. ¹⁶ Šli s námi i učedníci z Cesareje a vedli [nás] k jistému Mnázonovi z Kypru, dávnému učedníkovi, u kterého jsme měli být hosty. ¹⁷ A když jsme přišli do Jeruzaléma, bratři nás radostně přijali. ¹⁸ Druhého dne tedy šel Pavel s námi k Jakobovi a [tam]

se sešli všichni starší. ¹⁹ A když je pozdravil, vyprávěl [jim] jedno po druhém všechno, co Bůh skrze jeho službu udělal mezi pohany. ²⁰ Když [to] tedy uslyšeli, oslavovali Pána. Potom mu řekli: “Vidíš bratře, kolik desítek tisíc je Židů, kteří uvěřili, a všichni jsou horliví milovníci Zákona. ²¹ Ale o tobě mají zprávu, že učíš všechny Židy, kteří jsou mezi pohany, aby odstoupili od Mojžíše, a říkáš, že nemají obřezávat syny ani zachovávat zvyky. ²² Co tedy s tím? Určitě se shromáždí zástup, protože uslyší, že jsi přišel. ²³ Udělej tedy to, co ti říkáme: Máme [tu] čtyři muže, kteří na sobě mají slib. ²⁴ Vezmi je [k sobě], nech se s nimi očistit a zaplať za ně náklady, aby si oholili hlavy. Tehdy všichni poznají, že [na tom], co o tobě slyšeli, nic není, ale že i [ty] sám chodíš v řádu a zachovááš Zákon. ²⁵ A ohledně těch, kteří uvěřili z pohanů, my jsme [o tom] psali a usoudili jsme, aby nic z toho nedodržovali, jen aby se zdržovali od [masa] obětovaného modlám, od krve, od zardoušeného a od smilstva.” ²⁶ Tehdy Pavel vzal ty muže a když se s nimi druhého dne očistil, vešel do chrámu, aby ohlásil, kdy se vyplní dny toho očistění - až bude za každého z nich přinesena oběť. ²⁷ A když se těch sedm dní už mělo vyplnit, spatřili ho v chrámu Židé z Asie. [Ti] vzbouřili všechen lid a vrhli se na něj ²⁸ s křikem: “Izraelité, pomozte! Toto je ten člověk, který všechny všude učí proti tomuto lidu, Zákonu i místu a k tomu ještě přivedl do chrámu Řeky a poskvřnil toto svaté místo!” ²⁹ (Předtím s ním totiž ve městě viděli Trofima z Efezu a domnívali se, že ho Pavel přivedl do chrámu.) ³⁰ Tak se rozbouřilo celé město. Lidé se seběhli, chopili se Pavla a táhli ho ven z chrámu. A dveře byly ihned zavřeny. ³¹ Když [už] ho však chtěli zabít, došla k veliteli posádky zpráva, že se celý Jeruzalém bouří. ³² Ten ihned

vzal vojáky a setníky a přiběhl na ně. A oni, jakmile uviděli velitele a vojáky, přestali Pavla bít. ³³ Tehdy velitel přistoupil, chopil se ho, poručil, ať [ho] sváží dvěma řetězy, a ptal se, kdo [to] je a co udělal. ³⁴ V zástupu však jedni křičeli to a druzí ono. A protože kvůli hluku nemohl zjistit nic jistého, poručil, aby ho odvedli do pevnosti. ³⁵ A když se ocitl na schodech, přihodilo se, že ho kvůli násilí davu [museli] vojáci nést. ³⁶ Šlo za [ním] totiž množství lidí křičících: “Pryč s ním!” ³⁷ Když pak [už] měl Pavel být přiveden do pevnosti, řekl veliteli: “Mohu ti něco říci?” A on řekl: “[Ty] umíš řecky? ³⁸ Takže ty nejsi ten Egypťan, který před nedávnem vzbouřil a vyvedl na poušť ty čtyři tisíce hrdlořezů? ³⁹ Pavel tedy řekl: “Já jsem Žid z Tarsu v Kilikii, občan nebezvýznamného města. Proto tě prosím, dovol mi promluvit k lidu.” ⁴⁰ A když [mu to] dovolil, Pavel zůstal na schodech a pokynul rukou lidu. A když nastalo hluboké ticho, promluvil k [nim] hebrejským jazykem:

22

¹ “Bratři a otcové, vyslechněte nyní mou obhajobu před vámi.” ² (A když uslyšeli, že k nim mluví hebrejským jazykem, ztišili se ještě více.) Řekl tedy: ³ “Já jsem zajisté Žid, narozený v kilickém Tarsu, ale vychován [jsem] v tomto městě u nohou Gamalielových. Byl jsem se [vší] přísností vyučen otcovskému zákonu a byl jsem horlivcem pro Boha, jako jste podnes vy všichni. ⁴ Já jsem tu cestu pronásledoval až k smrti. Svazoval jsem muže i ženy a dával [je] do vězení, ⁵ čehož je mi svědkem i nejvyšší kněz a všichni starší. Od nich jsem také přijal dopisy pro bratry a šel jsem do Damašku, abych i ty, kteří byli tam, přivedl svázané do Jeruzaléma k potrestání. ⁶ Ale stalo se mi, že když jsem se okolo poledne blížil na cestě k Damašku, náhle mě obklopilo veliké světlo z

nebe. ⁷ Padl jsem na zem a uslyšel jsem hlas, který mi říkal: ‘Saule, Saule, proč mě pronásleduješ?’ ⁸ Odpověděl jsem: ‘Kdo jsi, Pane?’ A on řekl: ‘Já jsem Ježíš Nazaretský, kterého ty pronásleduješ.’ ⁹ Ti, kdo byli se mnou, sice viděli světlo a dostali strach, ale hlas toho, který ke mně mluvil, neslyšeli. ¹⁰ Řekl jsem tedy: ‘Pane, co mám dělat?’ Pán mi řekl: ‘Vstaň, jdi do Damašku a tam ti bude řečeno všechno, co je ti určeno dělat.’ ¹¹ A jelikož jsem byl od jasu toho světla nevidomý, přišel jsem do Damašku veden za ruku těmi, kdo byli se mnou. ¹² A jistý Ananiáš, muž zbožný podle Zákona, který měl dobré svědectví ode všech Židů, kteří [tam] bydleli, ¹³ přišel ke mně, postavil se a řekl: ‘Bratře Saule, prohlédni!’ A já jsem hned v tu chvíli na něj pohlédl. ¹⁴ On řekl: ‘Bůh našich otců tě vyvolil, abys poznal jeho vůli a spatřil Spravedlivého a uslyšel hlas z jeho úst, ¹⁵ neboť mu budeš přede všemi lidmi svědkem toho, co jsi viděl a slyšel. ¹⁶ A nyní - proč otálíš? Vstaň, pokřti se a smyj své hříchy a vyzývej Pánovo jméno!’ ¹⁷ Když jsem se pak vrátil do Jeruzaléma a modlil se v chrámu, stalo se, že jsem upadl do vytržení ¹⁸ a viděl jsem ho, jak mi říká: ‘Pospěš si a vyjdi rychle z Jeruzaléma, protože tvé svědectví o mně nepřijmou.’ ¹⁹ Já jsem řekl: ‘Pane, oni vědí, že jsem věřící v tebe dával do vězení a v každé synagoze [je] bil. ²⁰ A když prolévali krev Štěpána, tvého svědka, i já jsem tam stál a schvaloval jeho zabítí a hlídal jsem pláště těch, kdo ho zabýjeli.’ ²¹ [On] mi však řekl: ‘Jdi, protože tě pošlu daleko k pohanům.’” ²² Poslouchali ho tedy až po toto slovo a [tehdy] pozvedli hlas se slovy: “Pryč s takovým [člověkem] ze země! Nesmí zůstat naživu!” ²³ A když [takto] křičeli a rvali si pláště a házeli prach do vzduchu, ²⁴ poručil velitel, aby ho odvedli do pevnosti a řekl, ať ho vyslýchají bičováním,

aby zjistil, z jakého důvodu na něj tolik křičeli. ²⁵ Když ho tedy přivázali řemeny, řekl Pavel setníkovi, který [tam] stál: “Vy smíte bičovat člověka, který je Říman a není odsouzen?” ²⁶ A když [to] ten setník uslyšel, přišel k veliteli a oznámil [mu to]. Řekl: “Dej pozor, co chceš dělat, protože tento člověk je Říman!” ²⁷ Velitel tedy přišel [k Pavlovi a] řekl mu: “Pověz mi, ty jsi Říman?” A on řekl: “Ano.” ²⁸ Velitel mu tedy odpověděl: “Já jsem to občanství získal za veliké peníze!” Pavel však řekl: “Ale já jsem se [tak] už narodil.” ²⁹ Ti, kteří ho měli vyslýchat, tedy od něho ihned odstoupili a i velitel dostal strach, když zjistil, že je [to] Říman a [on] ho nechal spoutat. ³⁰ Nazítrí ho tedy [velitel] propustil z pout, protože chtěl s jistotou poznat, z čeho ho Židé obviňují, a nařídil, aby se sešli velekněží i celá jejich velerada. Pak přivedl Pavla a postavil [ho] před nimi.

23

¹ Pavel tedy upřeně pohlédl na veleradu a řekl: “Bratři, já až do tohoto dne žiji před Bohem s naprosto čistým svědomím.” ² Nejvyšší kněz Ananiáš tedy přikázal těm, kdo u něj stáli, aby ho bili přes ústa. ³ Tehdy mu Pavel řekl: “Tebe bude bít Bůh, obílená stěno! Ty [tu] sedíš, abys mě soudil podle Zákona a proti Zákonu mě nařizuješ bít?” ⁴ Ti, kdo tam stáli tedy řekli: “[Ty] spíláš Božímu nejvyššímu knězi?” ⁵ Pavel řekl: “Nevěděl jsem, bratři, že je [to] nejvyšší kněz. Je přece napsáno: ‘Vůdci svého lidu nebudeš zlořečit.’” ⁶ Když pak Pavel poznal, že ve veleradě je jedna strana saduceů a druhá farizeů, zvolal: “Bratři, já jsem farizeus, syn farizea; jsem souzen kvůli naději zmrtvýchvstání!” ⁷ A když to řekl, došlo mezi farizeji a saduceji k hádce a shromáždění se rozdělilo. ⁸ Saduceové totiž říkají, že není [žádné] vzkříšení ani anděl nebo duch,

ale farizeové to obojí vyznávají. ⁹ Nastal tedy veliký křik a z farizejské strany povstali zákoníci a bojovali [za něj] se slovy: “Nic zlého jsme na tomto člověku nenašli; jestliže tedy k němu mluvil duch nebo anděl, nebojujeme proti Bohu!” ¹⁰ A když nastal veliký rozbroj, poručil velitel vojákům (z obavy, aby Pavla neroztrhali), ať sejdou dolů, vytrhnou ho z jejich středu a odvedou do pevnosti. ¹¹ A příští noc se k němu postavil Pán a řekl: “Buď statečný, Pavle; protože tak jako jsi o mně svědčil v Jeruzalémě, musíš svědčit i v Římě.” ¹² Když pak nastal den, srotili se někteří z Židů a zapřísáhli se, že nebudou jíst ani pít, dokud nezabijí Pavla. ¹³ A těch, kteří se takto spikli, bylo více než čtyřicet. ¹⁴ Ti přistoupili k velekněžím a starším a řekli: “Zavázali jsme se velikou přísahou, že neokusíme žádný [pokrm], dokud nezabijeme Pavla. ¹⁵ Vy tedy nyní s veleradou dejte vědět veliteli, ať ho zítra přivede k vám, jako byste o něm chtěli zjistit něco přesnějšího. A my jsme připraveni zabít ho předtím, než se [k vám] přiblíží.” ¹⁶ O té léčce však uslyšel syn Pavlovy sestry. Přišel [tedy], vešel do pevnosti a pověděl [to] Pavlovi. ¹⁷ Pavel tedy k sobě zavolal jednoho ze setníků a řekl: “Doved’ tohoto mladíka k veliteli, protože mu má něco oznámit.” ¹⁸ On ho tedy vzal, odvedl k veliteli a řekl: “Vězeň Pavel mě zavolal a poprosil, abych k tobě přivedl tohoto mladíka, že ti má něco říci.” ¹⁹ Velitel ho tedy vzal za ruku, poodešel s ním stranou a ptal se: “Co mi to máš oznámit?” ²⁰ A [on] řekl: “Židé se dohodli, že tě požádají, abys zítra přivedl Pavla do velerady, jako by o něm chtěli zjistit něco přesnějšího. ²¹ Ale ty jim nevěř, protože na něj číhá více než čtyřicet z nich. Ti muži se zapřísáhli, že nebudou jíst ani pít, dokud ho nezabijí. Jsou už připraveni a čekají [jen] na zprávu od tebe!” ²² Velitel tedy toho mladíka propustil a přikázal

[mu]: “Nikomu neříkej, že jsi mi to oznámil!” ²³ A když si zavolal určité dva setníky, řekl: “Připravte na třetí noční hodinu dvě stě vojáků k cestě do Cesareje, také sedmdesát jezdců a dvě stě lehkoooděnců. ²⁴ A přiveďte zvířata, aby [na ně] Pavla posadili a bezpečně ho dopravili k vladaři Felixovi.” ²⁵ Napsal [také] dopis tohoto znění: ²⁶ “Klaudius Lysias zdraví vznešeného vladaře Felixe. ²⁷ Tohoto muže Židé zajali a chtěli zabít. Když jsem se [však] dozvěděl, že je Říman, přišel jsem s vojskem a vytrhl [jim] ho. ²⁸ A protože jsem chtěl zjistit, z čeho jej obviňují, přivedl jsem ho do jejich velerady. ²⁹ Tehdy jsem shledal, že jej obviňují kvůli [nějakým] otázkám jejich Zákona, ale že nemá žádnou vinu zasluhující smrt nebo vězení. ³⁰ A když mi bylo oznámeno o úkladech, které tomu muži činili Židé, ihned jsem [ho] poslal k tobě a jeho žalobcům jsem přikázal, aby řekli před tebou, co proti němu mají. Buď zdrav.” ³¹ Vojáci tedy vzali Pavla, jak jim bylo nařízeno, a odvedli [ho] v noci do Antipatridy. ³² Nazítrí s ním pak nechali jet jezdce a vrátili se do pevnosti. ³³ A ti, když přijeli do Cesareje, doručili vladaři dopis a postavili před něj Pavla. ³⁴ Když si tedy vladař [dopis] přečetl, zeptal se, z jaké je provincie, a když zjistil, že z Kilikie, ³⁵ řekl: “Vyslechnu tě, až přijdou také tví žalobci.” A nařídil, ať je hlídán v Herodově paláci.

24

¹ Po pěti dnech tedy sestoupil [do Cesareje] nejvyšší kněz Ananiáš se staršími a [s] nějakým řečníkem Tertullem. Ti oznámili vladaři [žalobu] proti Pavlovi. ² A když byl předvolán, začal Tertullus obžalobu. Řekl: “Díky tobě zakoušíme veliký pokoj a tvou prozřetelností se v tomto národě děje [mnoho] náprav, ³ [což] naprosto a všude přijímáme se vši vděčností, vznešený Felixi. ⁴ Abych

tě však déle nezdržoval, prosím, abys nás s vlídností [sobě] vlastní krátce vyslyšel. ⁵ Shledali jsme totiž, [že] tento muž [je jako] mor. Rozněcuje nesváry mezi všemi Židy po celém světě a [je] vůdcem té sekty nazaretských. ⁶ Dokonce se pokusil znesvětit chrám! Zajali jsme ho tedy a chtěli jsme [ho] soudit podle našeho Zákona. ⁷ Přišel však velitel Lysiáš, s velikým násilím nám [ho] vzal z rukou ⁸ a přikázal, aby jeho žalobci přišli k tobě. Když [ho] vyslechněš, budeš se od něho moci sám dovědět o tom všem, z čeho jej obviňujeme.” ⁹ A [s tím] souhlasili i Židé a tvrdili, že je to tak. ¹⁰ Když mu tedy vladař pokynul, aby mluvil, Pavel odpověděl: “Jelikož vím, že jsi [již] mnoho let soudcem tohoto národa, budu se hájit s dobrou myslí, ¹¹ protože ti může být známo, že [to] není více než dvanáct dní, co jsem přišel do Jeruzaléma, abych se poklonil [Bohu]. ¹² A nenalezli mě, jak se s někým dohaduji v chrámu nebo působím pozdvižení v zástupu nebo v synagogách nebo ve městě. ¹³ A [to], z čeho mě teď obviňují, ani nemohou prokázat. ¹⁴ Vyznávám však před tebou, že podle té cesty, kterou nazývají sektou, tak sloužím Bohu [našich] otců: věřím všemu, co je napsáno v Zákoně a v Prorocích. ¹⁵ A mám v Bohu naději, kterou chovají i oni sami, že nastane vzkříšení spravedlivých i nespravedlivých. ¹⁶ Proto se sám snažím o to, abych měl vždycky čisté svědomí před Bohem i před lidmi. ¹⁷ Po mnoha letech jsem tedy přišel, abych svému národu přinesl almužny a oběti, ¹⁸ při čemž mě někteří Židé z Asie našli v chrámu očištěného, ne se zástupem ani s pozdvižením. ¹⁹ Ti by měli stát před tebou a žalovat, pokud proti mně něco mají. ²⁰ Anebo ať tito sami řeknou, zda na mně, když jsem stál před veleradou, našli nějakou nepravost, ²¹ kromě toho jednoho výroku,

že jsem zvolal, když jsem stál mezi nimi: 'Já jsem dnes vámi souzen kvůli vzkříšení z mrtvých!' " ²² A když to Felix vyslechl, odložil jejich [případ], protože [už] věděl o té cestě něco přesnějšího, a řekl: "Rozsoudím vaši při, až přijede velitel Lysiáš." ²³ Poručil tedy setníkovi, aby Pavla střežil a ulehčil mu a aby žádnému z jeho přátel nebránil posluhovat mu nebo ho navštěvovat. ²⁴ Když pak po několika dnech Felix přišel se svou manželkou Drusillou (která byla Židovka), poslal pro Pavla a vyslechl si ho ohledně víry v Krista. ²⁵ A když vyprávěl o spravedlnosti a zdrženlivosti a o nadcházejícím soudu, dostal Felix strach a řekl: "Prozatím odejdi; zavolám si tě, až budu mít čas." ²⁶ Zároveň však také doufal, že mu Pavel dá peníze, aby ho propustil. Proto také pro něho častěji posílal a hovořil s ním. ²⁷ Když pak uplynuly dva roky, stal se Felixovým nástupcem Porcius Festus. A protože se Felix chtěl zavděčit Židům, nechal Pavla ve vězení.

25

¹ Když se tedy Festus ujal vlády v provincii, vydal se po třech dnech z Cesareje vzhůru do Jeruzaléma. ² Tehdy mu nejvyšší kněz a přední Židé oznámili [žalobu] proti Pavlovi. Prosili ho ³ a dožadovali se [té] laskavosti, aby ho nechal poslat do Jeruzaléma; chystali totiž léčku, že ho po cestě zabijí. ⁴ Ale Festus odpověděl, že Pavel má být střežen v Cesareji a že on sám se chystá brzy odjet. ⁵ "Proto ti," řekl, "kdo mezi vámi mají moc, ať se vypraví se [mnou,] a je-li na tom muži nějaká špatnost, ať ho žalují." ⁶ Když tedy mezi nimi pobyl přes deset dní, sestoupil do Cesareje. Druhého dne pak usedl na soudnou stolicí a poručil, ať předvedou Pavla. ⁷ A když přišel, obstoupili ho Židé, kteří přišli z Jeruzaléma, a vznášeli proti Pavlovi mnohá a těžká obvinění. Ta [však] nemohli

dokázat, ⁸ když se Pavel hájil: “Ani proti židovskému Zákonu ani proti chrámu ani proti císaři jsem se v ničem neprovinil.” ⁹ Ale Festus, který se chtěl zavděčit Židům, Pavlovi odpověděl: “Chceš se vydat do Jeruzaléma a tam být ohledně toho přede mnou souzen?” ¹⁰ Pavel tedy řekl: “Stojím před císařskou soudnou stolicí, kde mám být souzen. Židům jsem nijak neublížil, jak sám velmi dobře víš. ¹¹ Jsem-li tedy opravdu v nepravu a spáchal jsem něco zasluhujícího smrti, neodmítám zemřít; jestliže však [na tom,] z čeho mě obviňují, nic není, nikdo mě jim nemůže vydat. Odvolávám se k císaři!” ¹² Tehdy Festus promluvil s radou a odpověděl: “K císaři ses odvolal, k císaři půjdeš!” ¹³ Po několika dnech pak do Cesareje dorazil král Agrippa s Bereniké, aby pozdravili Festa. ¹⁴ A když tam pobýli mnoho dní, vyprávěl Festus králi o Pavlově při. Řekl: “Felix zanechal ve vězení jistého muže. ¹⁵ A když jsem byl v Jeruzalémě, řekli mi o něm velekněží a židovští starší a žádali jeho odsouzení. ¹⁶ Odpověděl jsem jim, že Římané nemají ve zvyku vydávat nějakého člověka na smrt dříve, než by ten obžalovaný měl [své] žalobce tváří v tvář a dostal možnost hájit se proti [jejich] obvinění. ¹⁷ Když se tu tedy sešli, usedl jsem příštího dne beze všech odkladů na soudnou stolicí a poručil, ať toho muže předvedou. ¹⁸ A když povstali [jeho] žalobci, neobvinili [ho] z ničeho takového, jak jsem se já domníval, ¹⁹ ale měli s ním [spor] o nějakých otázkách ohledně toho jejich náboženství a o nějakém mrtvém Ježíši, o kterém Pavel tvrdil, že žije. ²⁰ Já jsem však byl nad těmi otázkami bezradný a říkal jsem [mu], zda by chtěl jít do Jeruzaléma a tam být ohledně nich souzen. ²¹ Ale když se Pavel odvolal, aby byl zachován k soudu Jeho Veličenstva, nařídil jsem, ať ho hlídají, dokud ho nepošlu k císaři.” ²² Agrippa tedy Festovi

řekl: “Také bych si toho člověka chtěl poslechnout.” A on řekl: “Uslyšíš ho zítra.” ²³ A druhého dne, když Agrippa a Bereniké přišli s velikou nádherou a vstoupili s veliteli a význačnými muži města do jednací síně, byl na Festův rozkaz přiveden Pavel. ²⁴ Tehdy Festus řekl: “Králi Agrippa a všichni muži, kteří jste tu s námi, vidíte tohoto [člověka], o kterém se mnou jak v Jeruzalémě, tak zde jednala celá židovská obec s křikem, že nesmí zůstat naživu. ²⁵ Já jsem však shledal, že nic zasluhujícího smrt nespáchal. Když se ale sám odvolal k Jeho Veličenstvu, rozhodl jsem se ho [k] němu poslat. ²⁶ Nemám [však], co bych [svému] pánu o něm napsal jistého. Proto jsem ho přivedl před vás, a zvláště před tebe, králi Agrippa, abych až [to] bude vyšetřeno, měl co napsat. ²⁷ Zdá se mi totiž nerozumné posílat vězně a neoznámit, z čeho je obviněn.”

26

¹ Potom Agrippa řekl Pavlovi: “Povoluje se ti, abys mluvil sám za sebe.” Pavel tedy pokynul rukou a začal [svou] obhajobu: ² “Králi Agrippa, pokládám se za šťastného, že se dnes mám před tebou zodpovídat ze všech těch věcí, ze kterých mě Židé obviňují, ³ zvláště proto, že jsi znalcem všech zvyků a otázek, které se týkají Židů. Proto tě prosím, vyslyš mě trpělivě: ⁴ [Jaký byl] od mládí můj život, který jsem zpočátku trávil ve svém vlastním národě v Jeruzalémě, vědí zajisté všichni Židé. ⁵ [Ti] mě od počátku [dobře] znali (kdyby chtěli vydat svědectví), že jsem žil podle nejprísnější sekty našeho náboženství jako farizeus. ⁶ A nyní [tu] stojím, vydán soudu kvůli naději toho zaslíbení, které Bůh dal našim otcům. ⁷ Dvanáct našich pokolení ustavičně slouží [Bohu] dnem i nocí v naději, že dojdou k tomu [zaslíbení]. Kvůli této naději mě Židé žalují, králi Agrippa! ⁸ Co je podle vašeho soudu

neuvěřitelného [na tom], že Bůh křísí mrtvé? ⁹ Ačkoliv [i] mně samotnému se zdálo, že toho musím mnoho vykonat proti jménu Ježíše Nazaretského. ¹⁰ To jsem také v Jeruzalémě dělal. Poněvadž jsem [k tomu] od velekněží dostal pravomoc, zavřel jsem mnoho svatých do vězení, a když [měli] být popravováni, hlasoval jsem proti nim. ¹¹ Ve všech synagogách jsem je často trestal a nutil k rouhání. Nesmírně jsem na ně zuřil a pronásledoval [je] dokonce až do cizích měst.” ¹² “A v tom, když jsem byl na cestě do Damašku s plnou mocí a pověřením od velekněží, ¹³ spatřil jsem, králi, v poledne na cestě světlo z nebe, jasnější než slunce, které obklopilo mě i ty, kdo šli se mnou. ¹⁴ A když jsme všichni padli na zem, uslyšel jsem hlas, který ke mně mluvil a říkal hebrejským jazykem: ‘Saule, Saule, proč mě pronásleduješ? Je pro tebe těžké vzpírat se proti bodcům.’ ¹⁵ Já jsem řekl: ‘Kdo jsi, Pane?’ A on řekl: ‘Já jsem Ježíš, kterého ty pronásleduješ. ¹⁶ Ale vstaň a stůj na svých nohou; neboť jsem se ti ukázal proto, abych tě učinil služebníkem a svědkem těch věcí, které jsi viděl, i těch, ve kterých se ti budu ukazovat. ¹⁷ Budu tě vysvobozovat od tohoto lidu i [od] pohanů, ke kterým tě nyní posílám, ¹⁸ abys otvíral jejich oči, aby se obrátili od tmy ke světlu a od moci Satana k Bohu, aby skrze víru ve mne přijali odpuštění hříchů a podíl mezi posvěcenými.’ ” ¹⁹ “Proto jsem, králi Agrippa, nebyl neposlušný tomu nebeskému vidění, ²⁰ ale oznamoval jsem nejprve těm, kdo jsou v Damašku, a [potom] v Jeruzalémě i po celé judské zemi, i pohanům, že mají činit pokání, obrátit se k Bohu a dělat skutky odpovídající pokání. ²¹ Kvůli tomu mě Židé zajali v chrámu a pokoušeli se [mě] zabít. ²² Ale protože jsem až do dnešního dne zakoušel pomoc od Boha, stojím, vydávám svědectví malému i velkému a neříkám nic než to, co pověděli proroci i Mojžíš: ²³ Že Kristus

má trpět, že [jako] první vstane z mrtvých a [že] bude zvěstovat světlo tomuto lidu i pohanům.”²⁴ A když Pavel takto mluvil na svou obranu, Festus vykřikl: “Pavle, [ty] šílíš! Tvá veliká učenost tě přivádí k šílenství!”²⁵ Ale on řekl: “Nešílím, vznešený Feste, ale pronáším slova pravdy a střízlivosti.”²⁶ Král, před kterým také směle mluvím, o těchto věcech zajisté ví. Jsem přesvědčen, že mu nic z toho není neznámo, poněvadž se to nedělo [někde] v ústraní.”²⁷ Věříš, králi Agrippa, prorokům? Vím, že věříš.”²⁸ Tehdy Agrippa Pavlovi odpověděl: “Téměř jsi mě přesvědčil, abych se stal křesťanem.”²⁹ Pavel však řekl: “Přál bych si od Boha, abys nejen ty, ale i všichni, kdo mě dnes slyší, byli nejen téměř, ale úplně takoví, jako jsem já, kromě těchto pout!”³⁰ Když to řekl, král vstal a [s ním] i vladař a Bereniké i ti, kdo s nimi seděli.”³¹ A když odešli, mluvili spolu a říkali: “Tento člověk nedělá nic zasluhujícího smrti nebo vězení!”³² Agrippa tedy řekl Festovi: “Kdyby se tento člověk neodvolal k císaři, mohl být propuštěn.”

27

¹ Jakmile pak bylo rozhodnuto, že vyplujeme do Itálie, byl Pavel s některými jinými vězni svěřen setníkovi jménem Julius z praporu Jeho Veličenstva. ² Nastoupili jsme tedy na adramyttskou loď, která měla plout podél pobřeží Asie, a vypluli jsme. Byl s námi [také] Aristarchos, Makedonec z Tesaloniky. ³ Druhého [dne] jsme pak přistáli v Sidonu. Julius se choval k Pavlovi přívětivě a dovolil [mu] zajít k přátelům a užít [jejich] péče. ⁴ Když jsme tedy odtud vyrazili, obepluli jsme Kypr, protože větry byly proti [nám]. ⁵ Přepluli jsme tedy moře podél Kilikie a Pamfylie a přijeli jsme do lykijského [města] Myry. ⁶ Tam setník našel alexandrijskou loď, která plula

do Itálie, a přivedl nás na ni. ⁷ Potom jsme se pomalu plavili po mnoho dní a sotva jsme se dostali naproti Knidu. Protože nám bránil vítr, obepluli jsme Krétu podél Salmóny, ⁸ a když jsme ji s obtížemi minuli, přijeli jsme na jedno místo zvané Pěkné přístavy, blízko něhož bylo město Lasea. ⁹ Když pak uběhlo mnoho času a plavba již byla nebezpečná (protože už minul i Půst), Pavel jim domlouval: ¹⁰ “Muži, vidím, že tato plavba skončí neštěstím a velikou škodou nejen na lodi a nákladu, ale i na našich životech!” ¹¹ Ale setník více důvěřoval kormidelníkovi a majiteli lodi, než tomu, co říkal Pavel. ¹² A protože přístav nebyl vhodný k přezimování, většina radila, aby se odtud vyplulo, zda by nějak nemohli k přezimování dorazit do krétského přístavu Fénix, čelícího jihozápadnímu i severozápadnímu větru. ¹³ A když začal lehce vanout jižní vítr, zdálo se [jim], že se mají držet svého předsevzetí, a [tak] zvedli [kotvy] a pluli těsně podél Kréty. ¹⁴ Zanedlouho však od ní udeřil bouřlivý vítr zvaný Euroklydon, ¹⁵ a když [jím] byla loď uchválena a nemohla tomu větru odolat, nechali jsme se unášet. ¹⁶ Dostali jsme se pak do závětrí jednoho ostrůvku zvaného Klauda, [kde] jsme stěží byli schopni ovládnout člun. ¹⁷ Když ho vytáhli [na palubu], použili pomocných prostředků k podvázání lodi a ve strachu, aby nenarazili na syrtskou mělčinu, spustili plachtu a tak se nechali unášet. ¹⁸ A když námi bouře velice zmítala, začali druhého [dne] vyhazovat náklad. ¹⁹ A třetího [dne] jsme vlastníma rukama vyhodili vybavení lodi. ²⁰ Když se pak po mnoho dní neukazovalo slunce ani hvězdy a doléhala [na nás] nemalá bouře, ztrácela se nakonec všechna naděje, že se zachráníme. ²¹ A když už byli dlouhou dobu bez jídla, tehdy se Pavel postavil uprostřed nich a řekl: “Muži, měli jste mě poslechnout, nevyplouvat z Kréty a ušetřit

si toto neštěstí a škodu. ²² Nyní vás ale vyzývám, abyste se vzchopili, protože nikdo z vás nepřijde o život, jen loď [bude zničena]. ²³ Této noci totiž ke mně přišel anděl toho Boha, kterému patřím a kterému sloužím, ²⁴ a řekl: ‘Neboj se, Pavle, musíš se postavit před císaře; a hle, Bůh ti daroval všechny, kdo se plaví s tebou.’ ²⁵ Proto buďte dobré mysli, muži; věřím totiž Bohu, že se [vše] stane tak, jak mi bylo řečeno. ²⁶ Musíme však dorazit k nějakému ostrovu.” ²⁷ A když nastala čtrnáctá noc, co jsme byli unášeni napříč Jadranem, začali se kolem půlnoci námořníci domnívat, že se blíží k nějaké zemi. ²⁸ Spustili tedy olovnici a zjistili [hloubku] dvaceti sáhů; a když maličko poodjeli a znovu spustili olovnici, zjistili [hloubku] patnácti sáhů. ²⁹ A protože se báli, abychom nenarazili na útesy, spustili ze zádi čtyři kotvy a přáli si, aby nastal den. ³⁰ Když pak námořníci chtěli utéci z lodi a spustili člun na moře pod záminkou, že chtějí natahovat kotvy [také] z přídí, ³¹ řekl Pavel setníkovi a vojákům: “Jestliže oni nezůstanou na lodi, nebudete se moci zachránit!” ³² Tehdy vojáci usekli lana od člunu a nechali ho uplavat. ³³ A než se začalo rozednívat, vyzýval Pavel všechny, aby pojedli: “Dnes [již] čtrnáctý den čekáte, zůstáváte lační a nic nejíte. ³⁴ Proto vás prosím, abyste pojedli, neboť je to pro vaši záchranu; nikomu z vás totiž nespadne [ani] vlas z hlavy. ³⁵ A když to řekl, vzal chléb, přede všemi vzdal díky Bohu, nalámal a začal jíst. ³⁶ Všichni tedy byli povzbuzeni a pojedli. ³⁷ (Na lodi nás pak bylo celkem dvě stě sedmdesát šest duší.) ³⁸ A když se nasýtili pokrmem, sypali pšenici do moře, aby odlehčili loď. ³⁹ Když pak nastal den, nemohli tu zem poznat. Viděli však nějakou zátoku s břehem, na něž chtěli, bude-li to možné, s lodí najet. ⁴⁰ Zbavili se tedy kotev a nechali [je] v moři. Rozvázali také provazy

u kormidel a když vytáhli přední plachtu proti větru, dali se ke břehu. ⁴¹ Když však narazili na místo, [kde se schází] dvě moře, loď najela na mělčinu a příd' pevně uvázla a nemohla se pohnout, ale zád' se lámala pod silou vln. ⁴² Vojáci tedy radili, že věžňové mají být zabiti, aby některý neuplaval a neunikl. ⁴³ Ale setník jejich záměru zabránil, protože chtěl zachránit Pavla. Poručil tedy těm, kdo uměli plavat, aby vyskočili první a dostali se na zem ⁴⁴ a ostatní [za nimi] - někteří na prknech jiní na [věcech] z lodi. A tak se stalo, že se všichni ve zdraví dostali na zem.

28

¹ Když se tedy zachránili, zjistili, že se ten ostrov jmenuje Malta. ² A domorodci nám prokazovali neobyčejnou přívětivost. Zapálili totiž oheň a všechny nás přijali, kvůli dešti, který nastal, a kvůli zimě. ³ Když pak Pavel nasbíral spoustu roští a přikládal na oheň, zakousla se mu do ruky zmije, která unikala před teplem. ⁴ Když domorodci uviděli toho hada viset od jeho ruky, říkali jedni druhým: "Tento člověk je určitě vrah! Ačkoli se zachránil z moře, Spravedlnost mu nedovolila žít." ⁵ On ale setřásl hada do ohně a nic zlého se mu nestalo. ⁶ Oni však očekávali, že oteče anebo náhle padne mrtev. A když dlouho čekali a viděli, že se mu nic zlého neděje, změnili názor a říkali, že je [to] bůh. ⁷ V těch místech měl pozemky přední [muž] toho ostrova, jménem Publius. Ten nás přijal a po tři dny [nás] přátelsky hostil. ⁸ Přihodilo se pak, že otec toho Publia ležel sužován horečkou a úplavicí. Pavel k němu přišel, a když se pomodlil, vložil na něj ruce a uzdravil ho. ⁹ A když se to stalo, přicházeli i ostatní [lidé] z toho ostrova, kteří byli nemocní, a byli uzdravováni. ¹⁰ Ti nás také zahrnuli mnoha poctami, a když jsme měli vyplout, naložili [nám], co jsme potřebovali. ¹¹ Po

třech měsících jsme tedy vypluli na alexandrijské lodi se znakem Dioových synů, která na tom ostrově přezimovala. ¹² A když jsme připluli do Syrakus, zůstali jsme [tam] tři dny. ¹³ Odtud jsme se oklikou dostali do Regia. Po jednom dni pak zavlál jižní vítr a [my] jsme druhého dne přijeli do Puteol. ¹⁴ Tam jsme našli bratry, kteří žádali, abychom u nich sedm dní zůstali. A tak jsme se vydali k Římu. ¹⁵ Když pak o nás uslyšeli tamější bratři, vyšli nám naproti až k Appiově tržišti a ke Třem krčmám. Když je Pavel uviděl, poděkoval Bohu a nabyl odvahy. ¹⁶ A když jsme přišli do Říma, předal setník vězně veliteli gardy, ale Pavlovi bylo dovoleno, aby bydlel sám s vojákem, který ho hlídal. ¹⁷ Po třech dnech se pak stalo, že Pavel svolal přední z Židů a když se sešli, řekl jim: “Bratři, já jsem neudělal nic proti [našemu] lidu ani proti otcovským zvykům, [ale] byl jsem jako vězeň vydán z Jeruzaléma do rukou Římanů. ¹⁸ Ti mě vyslechli a chtěli propustit, protože na mně nebyla žádná smrtelná vina. ¹⁹ Když se ale Židé stavěli proti [tomu], byl jsem nucen odvolat se k císaři - [avšak] ne proto, abych nějak obviňoval svůj národ. ²⁰ A z toho důvodu jsem vás pozval, abych [vás] viděl a promluvil [s vámi], protože jsem svázán tímto řetězem kvůli naději Izraele.” ²¹ Oni mu tedy řekli: “My jsme o tobě nedostali z Judska žádný dopis, ani [nám] nikdo z bratrů nepřišel podat zprávu nebo říci o tobě něco zlého. ²² Považujeme však za správné slyšet od tebe, jak smýšlíš; je nám totiž o té sektě známo, že se všude mluví proti [ní].” ²³ A když mu určili den, sešlo se jich mnoho k němu tam, kde byl ubytován, a [on] jim vykládal a svědčil o Božím království a od rána až do večera je z Mojžíšova zákona a Proroků přesvědčoval o Ježíši. ²⁴ A někteří se tím, co říkal, dali přesvědčit, jiní však nevěřili. ²⁵ Neměli tedy mezi sebou shodu a začali se

rozcházet poté, co Pavel řekl to jedno slovo: “Duch Svatý dobře mluvil k našim otcům skrze proroka Izaiáše, ²⁶ když řekl: ‘Jdi k tomuto lidu a řekni: Sluchem uslyšíte, ale nijak nepochopíte a zrakem uvidíte, ale nijak neprohlédnete. ²⁷ Neboť srdce tohoto lidu ztuhnělo a svými ušima ztěžka slyšeli. Svě oči [pevně] zavřeli, aby snad očima neuviděli, ušima neuslyšeli a srdcem nepochopili a neobrátili se abych je neuzdravil.’ ²⁸ Ať je vám tedy známo, že toto Boží spasení bylo posláno pohanům, a ti uslyší!” ²⁹ A když to řekl, Židé odešli a měli mezi sebou veliké hádky. ³⁰ Pavel pak zůstal celé dva roky ve vlastním pronájmu a přijímal všechny, kdo k němu přicházeli, ³¹ kázal Boží království a učil o Pánu Ježíši Kristu se vší smělostí a bez překážek.

Nova Bible Kralicka

The New Testament, Nova Bible Kralicka translation, in the Czech language of the Czech Republic

Copyright © 1998 Sdruzeni pro Novou Bibli kralickou

Language: Češka (Czech)

Translation by: A. Flek a P. Hoffman

Czech NKB

Czech Nova karlica Bible (NBK) Nova Bible Kralicka - Novy Zakon naseho Pana a Spasitele Jezise Krista Z reckeho textu se stalym ohledem na kralicke zneni prelozili A. Flek a P. Hoffman Copyright Sdruzeni pro Novou Bibli kralickou.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 29 Jan 2022 from source files dated 30 Nov 2021

fcf15f7f-ee4c-5d99-8a8f-7e7c83323eaa